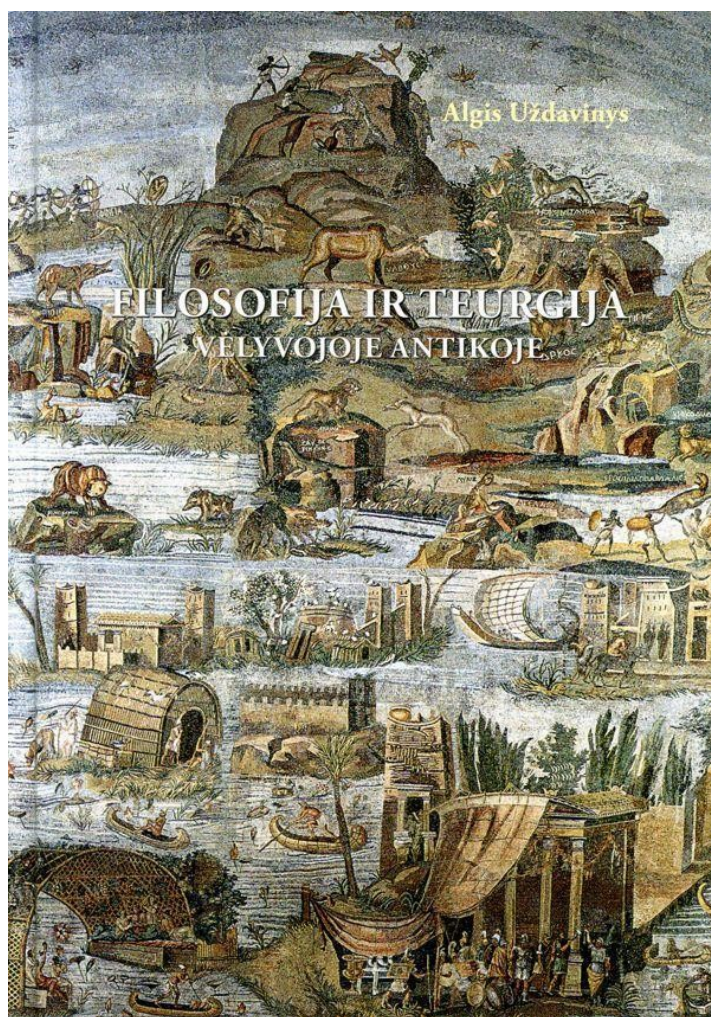

III dalis

VIENO DIEVO PAIEŠKOS

Kuo tikėjo, ką teigė senovės Egipto filosofai gyvenę 2 tūkst. m. prieš K.? Noriu pasidalinti su jumis viena ypatinga knyga. Ji atsakys mums į kai kuriuos klausimus, kurie jaudino ir tų laikų mąstančius žmones. Tai garsaus pasaulyje lietuvių filosofo Algio Uždavinio (gyv. 1962 m. – 2010m.) monografija „FILOSOFIJA IR TEURGIJA VĖLYVOJOJE ANTIKOJE“.

Šią knygą skaičiau pagauta euforijos. Sužinojau, kad **senovės Egipto faraonai, žyniai ir didikai buvo pamaldūs filosofai**. Jie tikėjo, kad filosofija gali transformuoti sielą. atvesti žmogų prie „geresnės dalios“. Egipto elitas praktikavo filosofiją siekdamas ne tik ugdyti sielą, bet ir tirti Visatos prigimtį. Knygos Autorius drąsiai tvirtina, kad **senovės egiptiečių filosofija turėjo milžiniškos įtakos helenams, o vėliau tas idėjas perėmė neoplatonikai, krikščioniškoji teologija**. Ją perskaičiusi suvokiau, kad tokios tolimos ir skirtingos civilizacijos, nepaisant tradicijų ir kultūros skirtumų, didžiulių laiko intervalų nuostabiai suartėja giminingomis dvasingumo formomis.

Algis Uždavinys, pats gyvenęs taip, kaip gyveno senovės filosofai Egipte, aiškina, kad **senovėje filosofai siekė vieno tikslo – glaudaus ryšio su Vieniū- Dievu-Šviesa!!!**

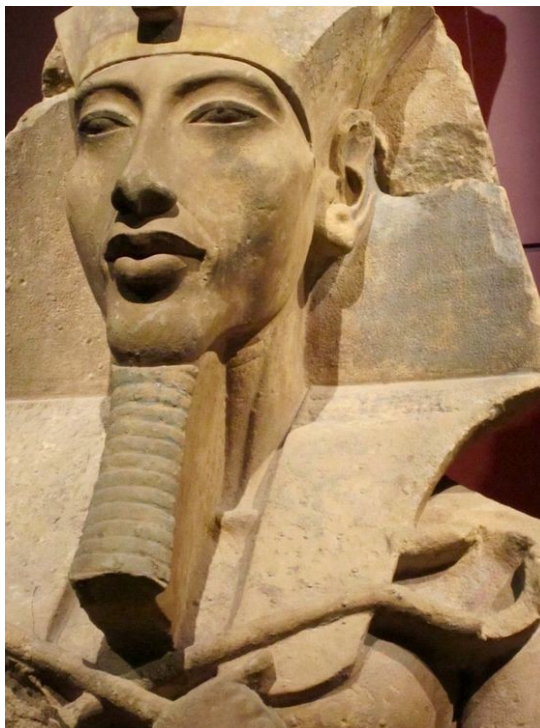
Egiptiečiai filosofai, kaip ir Rytų budistai, siekė nušvitimo!!! Tai mane pribloškė. Anot autoriaus Egipto mistikų filosofinis gyvenimo būdas (panašus į budistinę meditaciją) vedė „sielą į gyvą, gyvai patiriamą vienybę su dieviškuoju Intelktu ir Gėriu, arba neoplatoniškuoju Vieniu“, kuris yra „anapus Būties ir Intelkto“. Autorius argumentais tvirtino, kad apskritai Graikijos filosofijos ištakos yra egiptietiškos. Tai buvo dar vienas atradimas, kuri mane nustebino. Senovės mąstytojų „meilė išminčiai“, pats filosofinio gyvenimo tikslas reiškė galimybę gerai gyventi *čia ir dabar*, t.y. *Vienyje, kuris žodžiais neišreiškiamas, bet yra visuomet ir tiesiogiai egzistuojantis*. **Siekimas vienybės su Vieniu – tai siekimas dvasinės Šviesos**. Kaip jautru. Tiesa?

Manau, kad piramidės, kaip ir gotikinės bažnyčios, yra dvasinio kilimo į „aną pasaulį“, pas Vienį-Šviesą-Absoliutą materialus įvaizdis ir nieko daugiau. Hernán Ariel Ferro foto.

Dažnai filosofija suprantama kaip tekstų rašymas, kalbėjimas, terminų ir tam tikrų loginių konstrukcijų vartojimas. Tokia filosofija skirta ugdyti protą. Tačiau senovėje filosofija buvo laikoma įvairiapusiu ir ypač reikliu *gyvenimo menu*, kuris „gydo žmogiškąsias ligas ir išgrynina sielas...“, – rašė A. Uždavinys. Egipto filosofai buvo išventinami per **teurgines apeigas**, kurių metu buvo giedami teurginiai himnai, skaitomi dvasininkų teiginiai, vartojami simboliai, magiški užkeikimai, kontempliacija. **Filosofas turėjo *tapti* teurgu ir tik tada galėjo mokyti kitus**. Tapti teurgu nebuvo lengva. Teurgas turėjo siekti sielos apvalymo, gyvos vienybės su dieviškuoju Intelktu ir Gėriu. Tam buvo reikalinga askezė, praktika, t.y. dvasinis darbas, nes *dvasinės tiesos slypi žmogaus gelmėje*. Kaip tai panašu į budizmą, tiesa? Egiptiečių patirtį perėmę graikų filosofai, neoplatonikai irgi stengėsi savo sielą išgryninti, apšviesti, atskirti nuo simuliakro (kūno), kad **galėtų pakilti į „dievišką ramybę**,

pritinkančią labiau dievui, o ne žmogui“. / psl.31/ Filosofas turėjo tapti tyliu žmogumi, – jis privalėjo medituoti.

Egipto faraono Echnatono valdymo metais klestėjo Saulės dievo Atono kultas.

Farmer Homer foto

Kad ir ką sakytų mums racionalioji filosofija apie senovės mitus, ritualus ir stebuklus, mums reikia žinoti, kad tada žmonėms visa tai buvo tikra. Mitai buvo jų tikrovės pamatas. Senovės egiptiečių kaimynai graikai buvo tiesiog apžavėti egiptiečių mistika, teurgija. Jie viską susiurbė į save ir viską perdirbo pagal save. Net iki 6a. po K. egiptiečių teurgines tradicijas plėtojo neoplatonikai gyvenę daugiau Romos imperijos rytuose, o Atėnuose ir Romoje įsivyravo racionalistinis požiūris į tikrovę, žmogų ir gamtą. Tai mes iš jų ir pasisavinome. Neoplatonikų filosofų išgyvenimai mažai kuo skyrėsi nuo Rytų mistikų, budistų. Vieni ir kiti siekė nutraukti visus mentalinius saitus su prisirišimais, atsisakyti įpročių, o meditacijos metu patirti šventumo jausmą, ramybę, „labiau pritinkančią dievui, o ne žmogui“.

Isidėmėkite. Tai reikės prisiminti kalbant apie krikščioniškąją tradiciją, jos ištakas. Susiliejamą su Dievu-Vieniu senovėje praktikavo krikščionys tol, kol veikė neoplatonizmo tradicijos. Neoplatonikas Jamblichas tvirtino, jog „dievų šviesa apšviečia objektą transcendentistiškai“, ir šviesa persmelkia matomą kosmosą. Vienatinė nedaloma dievų šviesa yra viena ir ta pati visur, ji prieinama visam kam, kas tik gali būti joje, ji viską pripildo savo tobula galia. Dieviškoji šviesa laikoma ir dieviškąja dvasia“.

Vėliau, krikščionybė, iš neoplatonizmo gavusi peno teologijai, atmetė visus su ja konkuruojančios helenistinės filosofijos aspektus. Pirmieji krikščionys gnostikai (apie juos kalbėsime atskirai) buvo fiziškai išnaikinti pačių krikščionių rankomis, o vėliau „ekklesia nusiuko nuo Platono“. Pagoniškas dvasingumas buvo atmestas įnirtingai, ypač ten, kur jis priešinosi integracijai į krikščioniškąjį misticizmą.

Senovės išminčiai teurgijos ir kontempliacijos pagalba pažino pasaulio sąrangą ne blogiau nei Naujųjų laikų mokslininkai. Neoplatonikas Proklas reikalavo, kad racionalią filosofiją ir galutinį žinojimą, kuris yra aukščiau už mokslą, reikia atskirti. Pagal Proklą „dialektikos pratimai yra pasiruošimas veržimuisi į Vienį, bet patys nėra pats veržimasis“. /psl. 195/ Perfrazuojant galima pasakyti, kad mąstymas padeda pažinti sielą, pažinti save, bet to nepakanka. Reikia specialių metodų gilesniam visko pažinimui.

Senaisiais laikais **Saulės garbinimas glaudžiai siejosi su soliarine teologija**, kurią praktikavo elitas – karaliai, magai, teurgai, filosofai. Filosofai atstovavo paskutinei grandžiai išrinktųjų, kurie „užbaigia soliarijų hierofanijų sekuliarizaciją, jas paversdami idėjomis. „Nepaisant bandymų atmesti mitus, – rašo A.Uždavinys, **filosofija pasuko „dieviškos šviesos“ link**, tvirtindama, kad mes negalime būti laimingi, jei filosofijos pagalba neįgysime ir nekontempliuosime tikrosios būties esinių išminties.“ /psl. 202/

Šiandien sunku būtų rasti filosofą, kuris gyventų taip kaip teurgai, – rašytų, kalbėtų ir veiktų Dievo Šviesos vienybės kryptimi. Kadangi Vienis yra neišsakomas visa ko pagrindas, jis nėra anapus (...) tų daiktų, kurių matas jis esti. **Tikrovė yra neišreiškiama**. Žmogus yra silpnas, jis gali pasiekti tik riboto ir tik tikėtino pažinimo, linkęs vadovautis nepatikimais juslinių fenomenų aprašymais. Visi orfikų mitai ir sudėtingos bei abstrakčios neoplatonikų metafizinės konstrukcijos, kuriomis siekta *paaikškinti Tikrovę*, – visa tai išreiškia tai, kas Neišreiškiama, o Tikrovę reikia priimti tokią, kokia Ji YRA. Matoma ir nematoma Tikrovė tapo tikra filosofine painiava, didžiausioji proto mįslė. Manau, kad galima būtų tą mįslę, kuri tūkstantmečiais vargino žmonijos protą, paaikškinti ŠVIESOS FAKTORIUMI. Vėliau, studijuodami jogos psichologiją ir kitų autorių kūrinius, grįšime prie idėjos, kad Tikrovė yra tai, kas yra už proto ribų ir priklauso sąmonės sričiai.

Tikrovė, o tiksliau – Dievas-Vienis-Dvasia-Šviesa-Sąmonė (skirtingi jos pavadinimai) yra nedali Realybė, kurią protas įprato įvardinti vis kitaip. **Šviesa yra tai, kas VISKĄ atspindi ir jungia** (fizikų kalba „susiurbia ir išspinduliuoja“).

Mums, krikščioniams, gyvenantiems XXI a., svarbu pažinti dvasines mūsų tikėjimo šaknis. Antikos mąstytojai prisidėjo prie krikščionybės įfilosofinimo, jos dvasinio pamato kūrimo. Ano meto mitinis protas, kaip ir šiuolaikinis, mokslinis protas ieško to paties Vienio, su kuriuo siela trokšta susilieimo. Vienis-Šviesa-Sąmonė yra Realybė, už proto ribų, suvokiama sąmoningumo būsenoje.

Pritariu A. Uždavinio minčiai, kad filosofinio diskurso riba yra visiškas bet kokių teiginių ar įrodymų apie tikrovę atmetimas. Ši riba yra „besąlygiška tyla“. Neįmanoma pasiekti nirvanos, visiškos tylos, Šviesos, jei galvoje lieka nors viena mintis, – pasakytų praktikuojantis tylą žmogus, nebūtinai budistas. Štai tą aš suvokiau praktikuodama meditaciją. Kas mėgsta daug filosofuoti *apie* tikrovę, tie niekada nepažins jos „iš vidaus“. Šviesa jiems bus tik metafora, mintims apie gerį pagražinti. Šviesa yra visame kame. Ji nesislapsto nuo mūsų. Tai mes nuo Jos slapstomės už žodžių miglos. Protingas, o tiksliau

išmintingas santykis su Tikrove turėtų remtis žiniomis, kurias pavyksta įgyti tyrinėjant tiek regimąją tikrovę, tiek pačius save, – savo Tikrovę.

Senovės pasaulis suprato, kad pasaulis yra vienas, vientisas. Daugis – mūsų proto arkliukas, mėgstantis kurti tekstus, filosofuoti, tiražuoti mintis neduoda peno dvasiai, nenuramina proto, nepadeda intuityviai suvokti, kad viskas yra Vienis-Šviesa. **Kai po daug metų grįžau prie Naujojo Testamento studijų kitom akim perskaičiau, kad Jėzus Kristus mus vadino „šviesos vaikais“.**

„Modernus filosofinis diskursas visiškai užmiršo, išjuokė, nesuprato, paneigė pirminį filosofijos tikslą, laikydamas *telos (tyla)* religine fantazija, kuri priklauso irracionalumo ir despotiškumo sričiai“, – rašo A. Uždavinys. /psl. 65/ Vėlyvieji neoplatonikai žinojo, kad filosofas ir teurgas mėgdžioja Dievą, nors kartais jie pasitelkia skirtingus metodus tam, kad pasiektų tų pačių arba panašių tikslų. To paties siekia ir budistai. Tikrasis pažinimas reiškia, jog *nežinome nieko*, o šis *niekas* yra pirmapradė tyła. *Telos* – galutinis filosofijos tikslas. Ši *šventa tyła* gali būti nutraukta tik švento dievų juoko. Labai sveika pasijuokti iš savo mokslinio žinojimo.

Algio Uždavinio knyga parodė, jog senovėje, tūkstančius metų iki Kristaus, žmonės jautė, intuityviai žinojo, kad būtent Šviesa yra visame kame, kad be jos neįmanomas gyvenimas, kad ji yra **pagrindinė viską organizuojanti jėga, kuriai dera nusilenkti**. Ir nors buvo garbinama Saulė, bet joje žmogus išvelgė *kai ką daugiau*, jautė jos magišką poveikį viskam, kas gyva. Ir žinoma sudievinio.

Pamenu, kad kai po kokių septynių metų meditacijų mano susižavėjimas Rytų filosofija ėmė blėsti, nes kilo visokių naujų klausimų, – vieną dieną pati savęs paklausiau: **„O ką apie šviesą sakė JK?“**. Grįžau prie Evangelijų ir krikščioniškos filosofijos palikimo, nes studijuodama filosofiją į kai kuriuos krikščionybės aspektus nebuvau atkreipusi dėmesio. Prasidėjo naujos senos studijos, tik visiškai kitos kokybės. Kiek daug buvo praleista. Kiek daug naujo atrasta.

Įdomu tai, kad senovės Egipto mirties ir atgimimo apeigų tradicijose buvo siekiama **sukurti „dvasios žmogų, šviesos žmogų“**. O tam reikėjo kūną „numarinti“, apvalyti ir „besileidžiančių dieviškų spindulių pagalba“ pakeisti. Ir kitose senovės pasaulio regionuose iniciacijų metu buvo imituojama „mirtis“ arba reali mirtis buvo laikoma ritualizuotu išbandymu, siekiant palaimingo nemirtingumo, kaip apdovanojimo tiems, kurie troško gyventi dorai ir atgimti soliariniame dievų Agni, Ra arba Apolono-Helijo pasaulyje. Egiptiečių **„Knyga apie kilimą į šviesą“**, kuri žinoma kaip ***Mirusiųjų knyga***, nebuvo knyga apie laidojimo procedūras. Kadangi Egipte buvo tikima, kad saulės ir mėnulio karalius *ka* persmelkia visą šalį ir yra kolektyvinės sąmonės dėmesio centre, **jis gyvena kiekvienoje atskiroje būtybėje**. *Ka*, kuris kartais suprantamas kaip „antrininkas, dvynys“, yra principas, simbolizuojantis fizinius, socialinius, moralinius ir dvasinius stimulus bei tendencijas, tokius kaip gyvybę palaikanti kuriamoji maisto galia, maitinimasis, jėga, didybė, magija, nušvitimas ir pan., – rašo A. Uždavinys.

Kai perskaičiau tas eilutes, prisiminiau, kad taip kalbėjo ir Kristus savo apaštalams: „**Juk kadaise jūs buvote tamsa, o dabar esate šviesa Viešpatyje. Tad elkitės kaip šviesos vaikai**“. (NT.Efeziečiams)

.....

Kad jau paliečiau temą apie mirtį, papasakosiu dar vieną istoriją iš savo patirties. Skaičiau, kad meditaciją praktikuojantys žmonės kartais patiria „mirties“ būseną. Tai dirgino mano protą. Vieną kartą, įveikusi baimę, po kelerių metų meditacinės patirties, turėdama reikalingų žinių ryžausi patikrinti, kaip tai veikia ir ką praktiškai reiškia *išėjimas iš kūno*. Kadangi *tokios* patirties nebuvo, drąsiai ėmiau daryti specialius kvėpavimo pratimus. Netikėjau, kad man tai pavyks.

Aš, kaip mokslo sugadintas žmogus, iš gryo smalsumo ėjau ten, kur baisu, ten kur galima patirti nuotykį ir ką nors sužinoti. Knygos – puiku, bet jei pats nepatiri –skaityk, kad nieko ir nesužinai. Noriu jums kai ką papasakoti. Gerai, kad liko mano dienoraščio užrašai. Galėsiu pasitikslinti.

Taigi, po kokių septynerių metų, kai išmokau vis giliau ir giliau pasinerti „į save“ (klaidinantis terminas), nutariau pasidomėti mirties problema. Tos temos bijojau, bet ir nenorėjau jos ignoruoti. Internetu radau LABAI daug informacijos apie meditacines praktikas, kaip „išeiti iš kūno“ sąmoningoje būsenoje. Ėmiau studijuoti. Susikūriau „techniką“, ką reikia daryti žingsnis po žingsnio, kad pavyktų pakilti „į dangų“. Tai susiję su specialia kvėpavimo technika. Aš jums neaiškinsiu tos technikos esmės. Ne mano užduotis. Be to, tai nėra nepavojinga. Tuo užsiimti galėtų tik brandi, atsakinga, turinti pakankamos meditacinės patirties asmenybė. Aš rizikavau. Neturėjau laiko.

Po to, kas įvyko, manau, galiu tvirtinti, kad mirties baimė yra hipertrofuota. Tą nuolat tvirtina visi mistikai, ypač Ošo. Tačiau bijoti yra ko. Išeiti iš kūno pačiam, be guru pagalbos, nežinant, kas bus po to, nepatartina.

elearning.lk foto

Ne vieną kartą iki Tos Patirties paryčiais, kaip buvo nurodoma taisyklėse, imdavau medituoti. O vieną kartą, atlikus reikiamus kvėpavimo pratimus, kažkur „nuskendau“, bet sąmonė liko gyva. Pajutau, lyg stovėčiau ant aukšto kranto prieš vandenyną. Netikėtai tas

krantas ėmė tolti, pasidarė baisu, žemė iš po kojų išslydo, prieš akis atsivėrė didžiulis vandenynas. Aš jį matau, lengvai pakylu į viršų ir lekiu...Ne. Skrendu milžinišku greičiu virš vandens. Apačioje matau bangeles, žaviuosi jomis. Skrydis neapsakomai malonus, palaima dieviška. Tačiau protas „prilipo“ prie tų bangelių ir vis aktyviau ėmė jas stebėti, žavėtis begaline erdve ir jos grožiu... pamažu grįžo aktyvi sąmonė ir vėl „įkritau“ į kūną.

Toks buvo pirmas kartas. Kitas buvo ne toks malonus. Pamenu, kad po rytinės meditacijos kūnas ėmė keistai elgtis, galvoje prasidėjo nežmoniškas triukšmas, girdėjau realiai spiegiančius, klykiančius balsus, kažką rėkiančius tiesiog į ausis. Kūnas ėmė drebėti lyg kratomas elektros srovės. Buvo baisoka, bet sąmonė nemiegojo. Kadangi buvau gerai išmokusi „pamokas“, jog nereikia į visa tai kreipti dėmesio, kad turiu nesijaudinti, nieko nebijoti ir judėti tik viena kryptimi į **šviesą**, - man pavyko atsikratyti visų „siaubiakų“ ir vėl pakilti į šviesos erdvę. Pilną dieviškos ramybės ir palaimos. Viską visada sugadina mintis: „Ach, kaip gera...“ Po to visada būdavo graudu, kad viskas baigėsi ir tenka grįžti atgal.

Pamenu dar vieną epizodą, kai po meditacijos iškart pakilau virš vandenyno, bet pasijutau gulinti ant milžiniško paukščio nugaros. Tai buvo milžiniškas kalnų erelis ir gulėdama ant jo sparnų skridau milžinišku greičiu...Tai ne fantazijos. Ne. Man tai buvo gyva, giliai į atmintį įstrigusi, realybė. Tą kartą girdėjau nuostabią muziką. Tai buvo TOKIA muzika, kuri virpino kiekvieną mano kūno ląstelę. Melodija buvo dieviška. Girdėjau kaip gieda angelų choras. Palaimos būseną buvo žodžiais neaprašoma. Bet ir vėl, nesuvaldžiusi užplūdusių jausmų, pajutau, kad leidžiuos žemyn ir atmerčiau akis. Ausyse skambėjo ta melodija visą dieną. Ją girdėjau ir kitą dieną, o grįžusi į šio pasaulio realybę ėmiau verkti. Tąkart gailėjausi, kad nesu kompozitorė, būčiau galėjusi tą melodiją užrašyti.

Nuo to laiko, mirties baimė išnyko. Realios mirties metu norėčiau, kad mano kūnas manęs nepavestų, kad neužtemtų sąmonė, kad neįkrisčiau į komą. Norėčiau mirti sąmoningai ir naudotis „gauta instrukcija“.

Tos praktikos vėliau nebetęsiau sąmoningai. Mano tikslas buvo pasiektas. Kiti praktikuoja toliau, išėję iš kūno išgirsta visokių balsų, susitinka su artimaisiais...Aš nežinau, ar tai įmanoma, nes patirties neturiu. Bet visko gali būti. Sielos nemirtingos. Kad jos gali susitikti Anapus – realu.

Jei kam nutiktų toks įvykis ir jūs būsite „išmesti iš kūno“, neišsigąskite. Reiktų įsidėmėti svarbų dalyką: visų tų, siaubingų kaukiančių staugiančių balsų ir šmėklų, prieangio baidyklių neverta bijoti. Nereikia niekaip į jas reaguoti, o susikaupus „žiūrėti“ tik į priekį, „įsikabinti“ į šviesos žiburėlį prieš akis ir į jį „šauti“. O tada viskas akimirksniu išnyks, o jūsų siela pateks į nuostabią erdvę. Ten gera, šviesu. **Šviesa yra visada ir visur**. Nemačiau jokio tunelio.

Tiesa, apskritai meditacijų metu „mačiau“ (iš tiesų mačiau) įvairių vaizdinių, girdėjau įvairių garsų, kai buvo sakoma tiesiog į ausį: „Nesijaudink, aš viską už tave sutvarkysiu. Tu buvai gera mergaitė“. O kartais girdėdavau tiesiog „Aš tave myliu“. Aš nespėlioju, kas man galėjo kažką sakyti, bet džiaugiausi kiekvienu keistu kontaktu „su kažkuo“. Psichologai ar

psichiatrai imtų tai aiškinti savais būdais. Bet jei jie neturi *tokios* patirties, ką galėtų pasakyti?

Mano gyvenime būdavo labai sunkių momentų, bet niekada nesu pametusi proto, nesu beviltiškai susijaudinusi. Atvirkščiai, kuo būna sunkiau, tuo ramiau imu spręsti išskylančias problemas. O išmokus medituoti, į problemas ėmiau žiūrėti „iš aukšto“. Dažnai numoju ranka, nuvarau debesėlius į šoną. Gyvenime darau, ką reikia daryti, jei reikia padedu sau, padedu kitiems. Išmušti mane iš pusiausvyros sunkoka.

Man buvo mielos tos šviesios meditacijos, kai jų metu imdavo ir nušvisdavo erdvė prieš užmerktas akis (budistai pasakytų, kad atsivėrė trečioji akis) ir tada pamatydavau iš kažkur atsirandančias didžiules švytinčias gėles, kokių žemėje nėra, ar iškildavo prieš užmerktas akis bokšto kuoras, o aplink jų didžiuliu greičiu besisukantys debesys. Kartais matydavau senovinius rankraščius, ranka prirašytus tekstus, rašytus plunksna ir net taisytus ranka, perbrauktas eilutes. Grįžus po meditacijos, apimdavo džiaugsmas, kad vėl pamačiau „stebuklą“.

Skaitydama A. Uždavinio knygą įsitikinau, kad visi vadinami mistikai matydavo panašius dalykus, išgyvendavo panašias palaimos būsenas, šviesos pliūpsnius. Dažnai tai patyrę žmonės, pagal savo išsilavinimą ir kultūros lygį, įvairiai aiškina savo patirtį. Kartais net ima save garbinti, virsta „mokytojais“, ima uždarbiauti iš savo „dvasingumo“.

Kol esame kūne galime kiek norime filosofuoti, ginčytis, bet ten, savo viduje, „anoje realybėje“, kur nėra minčių triukšmo, viskas pasikeičia. **Filosofiniai diskursai su dvasingumu nieko bendra neturi. Tekstai rašomi „iš galvos“, be dvasinės patirties dažnai yra tiesiog klaidinantys ir nevertingi.** Nors aš ir pamėginau aprašyti savo dvasines keliones, mano žodžiai nieko ypatingo pasakyti negali. Labai norėčiau jums palinkėti, nieko nebijoti. **Tegu jus veda vidinė Šviesa. Ji yra Dvasia. Nieko kito mumyse ir už mūsų nėra. Prisiminkite Jėzaus žodžius: „Dievas yra Dvasia“, „jūs – šviesos vaikai“. Dabar jūs tai žinote. Žinantys neša didelę atsakomybę už savo mintis ir veiksmus.**

JŪS BŪSITE MANO DRAUGAI, JEIGU...

Gnosticizmo amžius skaičiuoja tūkstantmečius. Persekiotas ir kankintas, jis vis dar gyvas, jo šaknys puoselėjamos. Gnostikai laiko, kad Jėzaus Mokymas tam tikra prasme yra *gnostiškas*. Kodėl? Gnostikai įsitikinę, kad Jėzus apaštalams skelbė „slaptą tikėjimą“ (vidinį, dvasinį), o kitiems kalbėjo metaforomis, kurių daugelis taip ir nesuprato. Jėzus žinojo, kad mūsų sielos skirtingos ir joms reikia skirtingų kelių į Dievą. Mistikų ir gnostikų dvasinis gyvenimas yra sunkiai suprantamas eiliniam krikščioniui. Katalikų bažnyčia pasirinko metaforas. Tūkstantmečių bėgyje jos virto pasakomis, tiksliau dogmomis apie gerąjį Jėzų ir Jo stebuklingus darbus. Dabar bažnyčia verkia, kad žmonės nuo jos nosisuka. Buvo krikščionių, kurie Dievo ieškojo savyje. Kokios Jėzaus Mokymo mintys artimos gnostikams?

Jėzus Kristus*

Jn. Jėzus taip kalbėjo savo mokiniams:

15 Vynmedis ir šakelės

1 "Aš esu tikrasis vynmedis,
o mano Tėvas – vynininkas.

2 Kiekvieną mano šakelę,
neduodančią vaisiaus,
jis išpjauna,
o kiekvieną vaisingą šakelę apvalo,
kad ji duotų dar daugiau vaisių.

3 Jūs jau esate švarūs
dėl žodžio, kurį jums kalbėjau.

**4 Pasilikite manyje,
tai ir aš jumyse pasiliksiu.**

**Kaip šakelė
negali duoti vaisiaus pati iš savęs,
nepasilikdama vynmedyje,
taip ir jūs bevaisiai,
nepasilikdami manyje.**

5 Aš esu vynmedis, o jūs šakelės.
**Kas pasilieka manyje ir aš jame,
tas duoda daug vaisių;
nuo manęs atsiskykę,
jūs negalite nieko nuveikti.**

6 Kas nepasiliks manyje,
bus išmestas laukan
ir sudžius kaip šakelė.
Paskui surinks šakeles,

įmes į ugnį, ir jos sudegs.
7 Jei pasiliksite manyje
ir mano žodžiai pasiliks jumoje, –
jūs prašysite, ko tik norėsite,
ir bus jums suteikta.
8 Tuo bus pašlovintas mano Tėvas,
kad jūs duosite gausių vaisių
ir būsite mano mokiniai.
9 Kaip mane Tėvas mylėjo,
taip ir aš jus mylėjau.
Pasilikite mano meilėje!
10 Jei laikysitės mano įsakymų,
pasiliksite mano meilėje,
kaip aš kad vykdau savo Tėvo
įsakymus
ir pasilieku jo meilėje.
11 Aš jums tai kalbėjau,
kad jumoje būtų manasis
džiaugsmas
ir kad jūsų džiaugsmui nieko
netrūktų.
12 Tai mano įsakymas,
kad vienas kitą mylėtumėte,
kaip aš jus mylėjau.
13 Nėra didesnės meilės,
kaip gyvybę už draugus atiduoti.
14 Jūs būsite mano draugai,
jei darysite, ką jums įsakau.
15 Jau nebevadinu jūsų tarnais,
nes tarnas nežino,
ką veikia jo šeimininkas.
Jūs aš draugais vadinu,
nes jums viską paskelbiau,
ką buvau iš savo Tėvo girdėjęs.
16 Ne jūs mane išsirinkote,
bet aš jus išsirinkau ir paskyriau,
kad eitumėte, duotumėte vaisių
ir jūsų vaisiai išliktų, –
kad ko tik prašytumėte Tėvą
mano vardu,
jis visa jums duotų.
17 Aš jums tai įsakau:
vienam kitą mylėti!”

Krikščionių mistikų pagrindinis tikėjimo šaltinis buvo *vidinis Dievas*. Kad geriau suprastume šiuos Jėzaus žodžius panagrinėkime (ir jūs patys susiraskite ir

perskaitykite) dvi knygas: Tau Malachi knygą „*Slaptas Kristaus Mokymas*“ ir Evelin Anderchil knygą „*Misticizmas*“.* Trumpai jas pareferuosiu.

.....

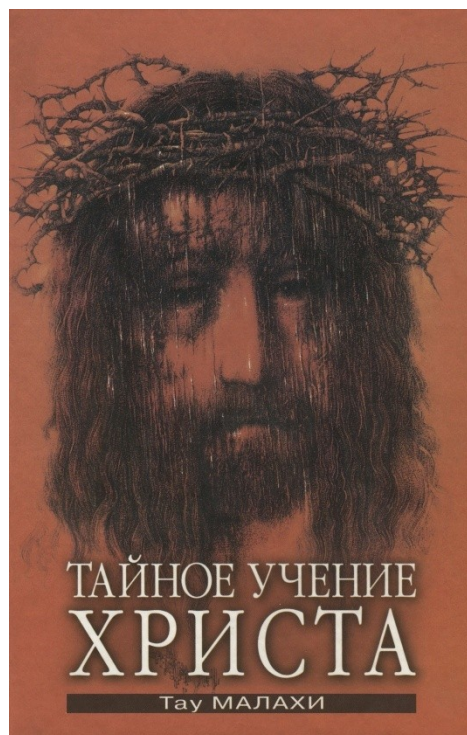
Gnosticizmas labai sena religinė kryptis, kurios šaknys siekia senąsias civilizacijas, tokias kaip Egipto, senovės Graikijos, budizmo, ankstyvosios krikščionybės ir kt. Gnosticizmas, nors ir žiauriai naikintas, išliko gyvas. Dauguma šiuolaikinių gnostikų atmetė pasaulio dualizmą ir demiurgo įvaizdį, pripažino 1945 metais Nag Hamadi kaime atrastas gnostines krikščioniškas evangelijas ir tas atradimas sustiprino gnosticizmo pamatą.

Gnostikų simbolis

Courtesy of Midnight Ink Books

TAU MALACHI ir knyga “SLAPTASIS KRISTAUS MOKYMAS”

Tau Malachi yra Amerikos neognosticizmo religinis lyderis ir rašytojas. Šiuo metu jis yra *Ecclesia Pistis Sophia*, dar žinomos kaip *Sofijos brolija*, vyskupas. Tau Malachi gimė Jungtinėse Valstijose. Jam buvo 8 metai, kai susipažino su savo dvasiniu lyderiu Tau Elijah. Aštuntajame dešimtmetyje būdamas Tau Elijah mokiniu, jis gavo dvasinį vardą Tau Malachi eben Ha-Elijah. 1983 m. Tau Malachi įkūrė *Sofijos broliją*. Be krikščionybės ir gnosticizmo, jis taip pat studijavo vadžrajanos budizmą, vedantą, sufizmą ir indėnų šamanizmą. Tau Malachi šiuo metu gyvena Kalifornijoje. Taigi, budistas grįžo prie Kristaus.

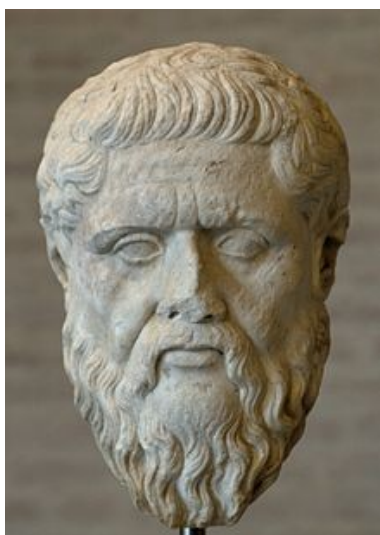
Aš ne gnostikė (*gnostikais tampama tik per iniciacijas*), man belieka tik pareferuoti minėtą knygą, kurios atskiras pastraipas išsiverčiau iš nurodyto šaltinio. Kai pasakiau, kad *esu ne gnostikė*, susimąščiau, *ar tai tiesa?* Visi tikintieji ir ieškantys Dievo *savo viduje* yra tam tikra prasme gnostikai ir mistikai. Kai bendraujame su Viešpačiu Jėzumi Kristumi visa siela ir širdimi, Jis mus girdi, palaiko, laimina ir veda. Tuo tikiu. **Jis duoda mums reikiamų žinių Kelyje į Šviesą.** Kitaip nebūna. O ką sako Tau Malachi, turintis didelės dvasinės patirties ir kitose mistinėse sistemose?

.....

KELIAS Į ŠVIESĄ

Kai ėmiausi šio darbo, apie šiuolaikinį neagnosticizmą nieko nežinojau. Tik po dešimtmečio sužinojau, kad Toks Kelias iš tikrųjų YRA. Tau Malachi knyga, anot Autoriaus, yra praktinis vadovas tiems, kurie trokšta dvasinės patirties. **Gnosticizmas – tai dvasinis savęs pažinimo kelias. Tai vidinis kelias, reikalaujantis praktinio veiksmo. Gnostinėje krikščionybėje šis kelias į sąmoningumą vadinamas „Šviesos būtimi“ arba „Kristaus Šviesa“.**

Sąvokos „gnosis“ (sen.gr. γνῶσις) autorius yra senovės Graikijos mąstytojas Platonas. Gnozio siekė islamo, judaizmo, budizmo, pagonybės, sufizmo, kabalos, dzen ir kitos tradicijos. Taigi, gnozis nėra krikščionybės atradimas.

Platonas

Gnozio terminas nusako dvasinį supratimą, išmintį (Sofiją) bei žinias, betarpiškai įgytas per asmeninę patirtį, o ne per intelektualinį mokymąsi ar teorinių žinių studijavimą. Nors minėtose tradicijose buvo būtini minimalūs teoriniai pagrindai, tačiau esminis akcentas tenka asmeniniam **dvasiniam nušvitimui**, kurio dėka žmogus suvokia savo gyvenimo prasmę, savąjį AŠ, būties esmę ir kelią į išsivadavimą iš jį ribojančios žemiškosios egzistencijos.

Terminas „krikščioniškasis gnosticizmas“, rašo Tau Malachi, daugeliui asocijuojasi su katalikybe, pravoslavija ar protestantizmu. Tačiau, patikslina Autorius, **dar gerokai anksčiau iki susiformuojant minėtoms ortodoksinėms krikščionybės atmainoms, egzistavo daugybė skirtingų krikščioniškojo judėjimo sektų, kurios rėmėsi žodiniu Kristaus Mokymo paveldu. Tai buvo galingas judėjimas siekiant nušvitimo ir dvasingumo. Po Kristaus Prisikėlimo atsirado daugybė mistinio bei gnostinio pobūdžio**

sektų, slaptų tikėjimų. Žmonės siekė pažinti Kristaus sąmonės gnozi. Pačioje pradžioje krikščionybė buvo *tik žodinio* pobūdžio tradicija, ji plito iš pirmųjų apaštalų ir sekėjų lūpų. Nebuvo vieningo kanono. Tačiau laikui bėgant senuosius sekėjus ir apaštalus keitė kiti, dauguma jų buvo išžudyti, ...ir pamažu Kristaus Mokymas apaugo naujomis tikėjimo formomis ir tolo nuo pradinio Šaltinio. Laikui bėgant žodinę tradiciją ėmė keisti rašytinė. Vėliau rašytinę tradiciją imta sisteminti, formalizuoti ir galų gale stipriausios jų buvo kanonizuotos. Gausus pradinis tikėjimų Kristumi spektras susiaurėjo. Net ir populiariausių versijų kiekis palaipsniui mažėjo...

Nepaisant prasidėjusio gnostikų persekiojimo ir kitaip tikinčiųjų žudymo, krikščionybėje dar ne vieną šimtmetį išliko daugybė gnostinio pobūdžio srovių, bet 325 m. Nikėjos susirinkimas nulėmė krikščionybės ateitį. Imperatorius Konstantinas Didysis, neva gavęs „dvasinės patirties“, paskelbė Krikščionybę kaip valstybinę Romos imperijos religiją. O toliau sekė žiaurus susidorojimas su *kitaip* tikinčiaisais. Krikščionybė savo rankomis sunaikino vidinio dievo idėją vardan tvarkos imperijoje. Taip išliko Romos katalikiškoji bažnyčia, kuriai buvo suteiktos labai didelės galios, turėjusios lemti vakarų civilizacijai ir kultūrai. Roma buvo negailestinga „eretikams“, o inkvizicijos laužuose žuvo milijonai žmonių. Gnostinė-mistinė tradicija turi mažai bendrų bruožų su dogmatine krikščionyste. 1945 metais, kai Egipte Nag Hamadi kaime buvo atrasti labai svarbūs *vidinės tradicijos* dokumentai, gnosticizmas vėl atgijo. Šiais laikais jau niekas nebegalėtų jų sunaikinti, paslėpti ir sutrukdyti jų plitimą krikščioniškajame pasaulyje.

Šv. Jonas sakė tiesą: „Šviesa šviečia tamsoje, ir tamsa jos neužgožė“. (Jn 1, 5)

Reikia džiaugtis, kad atgijo *vidinio dievo* tradicija, nes, prasidėjus sekuliarizacijai, tikintieji ėmė šalintis išorinio „dievo“, teatralizuoto, ritualizuoto, dogmatizuoto. Jei žmogus pastato sieną tarp savęs ir dievo esančio bažnyčioje arba Danguje, jis niekada Jo neras ir tikės mitais. Beje, vien *skaitydami* gnostikų tekstus *vidinio dievo* taip pat nerasime: **gnosticizmas yra praktika, o ne teorija.**

Neįmanoma aprašyti, kokia yra laimė susidraugauti su Tuo, kuris realiai gyvena žmoguje. Gnostikai vadina Dvasios Šviesa. Nėra žodžių, kuriais būtų galima perteikti tą palaimos ir visaapinančio džiaugsmo būseną, kai Jis ateina į Jam atvertą širdį. Iš dėkingumo plūsta ašaros ir begalinė meilė Kūrėjui. Ta patirties nepamirštama. Tai yra mano gnozis. Liūdna, kad žmonės to nežino. Taip ir norisi šaukti: Jūs esate apgauti. Gana ritualų! Gana pasakų! Atiduokite Kristui savo širdis. Atsisakykite žemiškų žaidimų. Laikai keičiasi. Ne klimatas. Nušvirkite. Perskaitykite krikščionybės istoriją. Susimąstykite, kur keliu mes nuėjome. Kiek daug prarandame besikubėdami į ...

.....

*Jėzus Kristus. freepik.com foto.

**Labai rekomenduoju perskaityti šias knygas. Ištraukos verstos iš rusiško leidinio. Žr. psylib.org.ua. Tau Malachi knygą rasite ir svetainėje klex.ru. Ją galima rasti amazon.com anglų k.

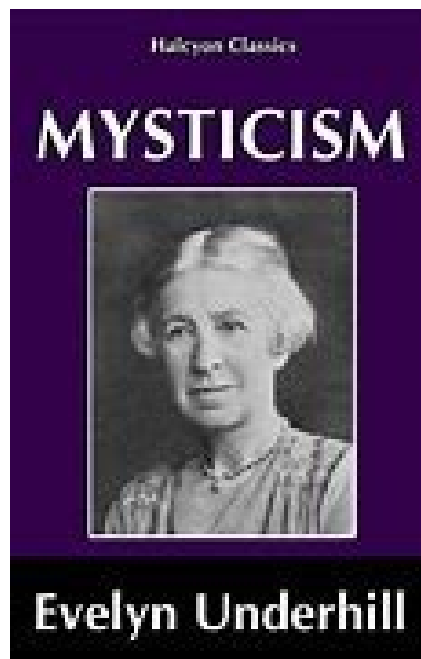
PROTO ŽAIDIMAI AR RAMYBĖ?

„Ramybė, jums, ramybė!“, – nuolat kartojo Jėzus savo sekėjams. O mes? Vietoje proto ramybės leidžiame jam žaisti... mūsų gyvenimais ir sielomis. Kartais nueiname į bažnyčią pasimelsti, bet ramybės nerandame. Neieškome. Nežinome, kur ji yra. Kaip nuraminti protą – užduotis sunki. Jėzus nežadėjo lengvo kelio. Jei mistikai tą kelią rado, – jūs irgi galite rasti. Jūsų laikas, jūsų gyvenimas, – jūsų rankose. Panagrinėkime garsios anglų mistikės ir teologės Evelyn Anderchil knygą „*Misticizmas*“. Joje bemaž visa krikščioniškojo misticizmo istorija. Tai susistemintos istorinės žinios apie tuos, kurie ieškojo Ramybės Dievo. Mistikai buvo ir yra tikrieji Kristaus apaštalai. Pasakyti, kad tai labai įdomi knyga, – reiškia nieko nepasakyti. Sunku bus skaityti rusų kalba? Skaitykite, susiradę, tą knygą kita kalba. Ir man ji buvo nelengva, bet aš jos neatmečiau, įveikiau ir žinau, kaip stipriai ji mane praturtino ir įkvėpė. Taigi, ši knyga apie tuos, kurie siekė Ramybės. O jeigu tą knygą TIK perskaitysite ir padėsite į lentyną, – bergždžias bus jūsų skaitymas. Misticizmas yra *praktika*, o ne teorija.

.....

Keletas štrichų apie knygos „*Misticizmas*“ autorę EVELYN ANDERCHIL

Evelyn Anderchil yra garsi savo fundamentaliomis žiniomis apie dvasingumą ir ypač krikščioniškąjį misticizmą. 1911 m. pasirodęs jos garsiausias kūrinys „*Misticizmas*“ tapo vienu populiariausių kūrinių iki pat 1946 m., kai Oldosas Leonardas Hakselis išleido savo knygą „Amžinoji filosofija“ /“*Eternal Philosophy*“/.

Evelyn Underhill. *Mysticism*.

Evelyn Anderchil gimė 1875 m. gruodžio 6 d. Ji mokėsi namuose, išskyrus trejus metus privačioje Folkestone mokykloje. Ji studijavo istoriją ir botaniką Londono Karaliaus

koledže, o Aberdino universitete jai buvo suteiktas dieviškojo daktaro laipsnis. Evelyn Anderchil tapo pirmąja moterimi, kuri dėstė Anglikonų bažnyčios dvasininkams ir oficialiai vadovavo rekolekcijoms. Ji taip pat buvo pirmoji moteris, užmezgusi ekumeninius ryšius tarp skirtingų bažnyčių ir viena pirmųjų moterų teologų, skaitė paskaitas Anglijos kolegijose ir universitetuose. Evelyn buvo knygrišystės meistrė, to mokėsi iš kai kurių garsiausių to meto knygrišių. Ji studijavo antikinę literatūrą, puikiai išmanė Vakarų dvasines praktikas ir, be teologijos, išmanė savo laikmečio filosofiją, psichologiją ir fiziką. Evelyn Anderchil buvo prestižinio politikos, kultūros ir aktualijų žurnalo „The Spectator“ redaktorė.

Savo ankstyvasias mistines įžvalgas ji apibūdino kaip „staigius išgyvenimus apie ramią, nediferencijuotą tikrovės ribą – panašią į „tylią nežinomybės dykumą“, kurioje nėra poreikio ką nors aiškinti“. Suprasdama tokių patirčių svarbą, ji visą gyvenimą stengėsi išplėsti savo mistinės patirties ribas, o jos „asmeninis egzistencinis nerimas“ paskatino ją pradėti naujus tyrimus ir rašymą.

Jos tėvas ir vyras buvo teisininkai. Savo būsimą vyrą Hubertą Stuartą Moore'ą Evelyn pažinojo nuo vaikystės. Jie susituokė 1907 metų liepos 3 dieną. Pora vaikų neturėjo. Ji reguliariai keliaudavo po Europą, pirmiausia po Šveicariją, Prancūziją ir Italiją, kur domėjosi menu ir katalikybe, taip pat aplankė daugybę bažnyčių ir vienuolynų. Nei jos vyras protestantas, nei tėvai nesidomėjo dvasiniu gyvenimu. Daugelis draugų ją tiesiog vadino „ponia Moore“. Jos gyvenime buvo ir nedorėlių. Ji buvo produktyvi autorė, išleidusi daugiau nei 30 knygų savo mergautine pavarde arba *John Cordelier* pseudonimu. Agnostikė Evelyn pamažu ėmė linkti prie neoplatonizmo, vėliau – prie katalikybės.

Jos dvasinis mentorius 1921–1924 m. buvo baronas Friedrichas von Hügelis, kuriam patiko jos rašymas, tačiau jis buvo atsargus dėl mistikos. Jis paskatino Evelyn laikytis „labiau kristocentriško požiūrio“, nors anksčiau ji laikėsi teistinio ir racionalistinio požiūrio. Ji apibūdina savo mokytoją kaip „nuostabiausią vyrą...tokį šventą, teisingą, sveiko proto ir tolerantišką“. Po jo mirties 1925 m. Anderchil vis dažniau ėmė rašyti apie Šventąją Dvasią. Ji tapo žymia figūra Anglikonų bažnyčioje kaip kapeliono padėjėja, vedanti dvasines praktikas. Ji buvo dvasinė vadovė šimtams žmonių, radijo laidų vedėja ir *kontempliatyvios maldos propaguotoja*, ją kviesdavo skaityti paskaitų.

Edvardo VII viešpatavimo laikotarpiu Evelyn, kaip ir dauguma jos amžininkų, „užsikrėtė“ romantizmui būdingais jausmais. Tais laikais buvo domimasi „mistiniais, psichiniais, psichologiniais, okultiniais ir kitais dvasiniais ieškojimais. Anglikonizmas Evelyn atrodė absurdiškas, palyginti su jos pačios vidiniu pasauliu. Ji ieškojo „gyvenimo prasmės“, nes tiek ji, tiek daugelis jos kartos žmonių nustojo praktikuoti ortodoksinę religiją ir pradėjo „žiūrėti į savo širdį“. Šis „dvasios amžius“ buvo toks laikotarpis, kai staigus socialinių tabu susilpnėjimas paskatino individo emancipaciją ir norą siekti mistinio El Dorado, kurį niekino senos, „paniurusios ir nejautrios ankstesnės kartos“. Evelyn Anderchil mirė Londone 1941 m. birželio 15 d. Žymiausias Evelyn darbas yra „Misticizmas. Žmogaus dvasinės sąmonės prigimtys ir raidos tyrimas“ (1911). Šiame darbe autorė atmetė 1902 m. Williamo Jameso studiją „Religinės patirties įvairovė“ dėl jos abejingumo. Pats Jamesas prisipažino, kad jo paties idėjos visiškai užblokavo jo prisilietimą prie mistinių būsenų malonumo.

Evelyn nuolat pabrėždavo: misticizmas yra praktinė veikla, o ne teorija. Tai absoliučiai dvasinė veikla. Misticizmo esmė, turinys ir metodai yra meilė. Mistika susijusi su tam

tikru psichologiniu patyrimu. Prieš atverčiant šį garsųjį anglų mistikės šedevrą, noriu pacituoti šveicarų mistiko, kunigo, mąstytojo ir teologo Maurice Zundel (1897– 1975) žodžius, kurie susišaukia su Evelyn Anderchil kvietimu pažinti *vidinį dievą*: „Religija nėra pasyvus palaimos laukimas, pamirštant mąstyti.

Religija yra dalyvavimas Dievo veikime, siekiant pagal Jo paveikslą kurti šviesų, džiaugsmingą ir gražų pasaulį“. „Esame panirę į kaltinimus vieni kitiems, bet kalti esame visi. O visų labiausiai kalti esame mes, krikščionys vidutinybės, visur kur tik galima dauginantys kryžiaus ženklus, bet pamirštantys tą begalinį skausmą, kurį kelia atsisakymas mylėti, kryžiaus kančios priežastis“. „Kiekviename iš mūsų slepiasi mistinis pašaukimas, apie kurį dažniausiai nė nenutuokiame. Mūsų „aš“ mus apsunkina ir mums reikia tarsi „išgyti“ nuo savęs pačių. Mes esame išties laimingi tik tada, kai pametame iš akių save pačius, kai ištirpstame mus pranokstančiuose dalykuose.“

.....

KAS YRA MISTIKAS?

Knygos „Misticizmas“ autorė savo pasakojimą apie tuos paslapčių pilnus žmones rašo: „Mistikas yra labai specifinis asmenybės tipas; toks žmogus negali pasitenkinti tuo, ką kiti vadina gyvenimo patirtimi, ir yra linkęs, kaip teigia mistikų niekintojai, „neigti pasaulį, kad pasiektų Tikrovę“. Tokių žmonių sutinkame Rytuose ir Vakaruose, senovės, Viduramžių ir šiuolaikiniame pasaulyje. Vienintelė jų aistra yra kažkokio neapčiuopiamo, dvasinio tikslo siekimas: paieška „išėjimo“ ar „grįžimo“ į norimą būseną, kurioje jie galėtų patenkinti savo absoliučios tiesos troškulį. Šios paieškos jiems yra viso jų gyvenimo prasmė. Dėl jo jie lengvai aukojasi, kas kitiems žmonėms atrodo siaubinga. Kaip netiesioginis tokių paieškų aktualumo patvirtinimas yra tas, kad visur, kur tik šie žmonės pasirodydavo, jų tikslai, doktrinos ir metodai iš esmės buvo vienodi. Jų patirtis galiausiai sudaro galingą įrodymų rinkinį, stebėtinai nuoseklų ir dažnai vienas kitą paaiškinantį; to negalima ignoruoti, jei norime suvokti mistiko dvasios energiją ir potencialias galias arba suvokti jo santykį su nepažįstamuoju pasauliu, kuris yra už pojūčių ribų“.

„Mistikai yra dvasinio pasaulio pionieriai ir mes neturime teisės atmesti jų atradimų vertės vien todėl, kad neturime galimybių ar drąsos atlikti savo pačių tyrimus“. E. Anderchil pabandė aprašyti ir patvirtinti jų patirtį. Misticizmas yra taip toli nuo kasdieninio mąstymo, kad jo supratimui ir įvertinimui reikia „*apvalyti savo protą*“. Reikia pažvelgti į šį dalyką (misticizmą) sąmoningai, išvalius savo mintis nuo išankstinių nuostatų ir susitarimų, sąmoningai atsisakius savo sustabarėjusio įpročio „matomą pasaulį“ laikyti tiesa, kuri kyla iš proto tinginystės, kad mokslas yra „tikra“, o metafizika – ne. Kritikuodami vizionierių, poetų ir šventųjų konstruktus, turime sugriauti savo kortų namelius, nusileisti, kaip sako mistikai, į „savo nieką“ ir patiems išstudijuoti kiekvienos įmanomos žmogiškosios patirties pagrindus“.

Ryškiausi misticizmo bruožai.

„Dvasinė žmonijos istorija demonstruoja dvi skirtingas pamatines pozicijas *Nematomojo* atžvilgiu ir atitinkamai du būdus, kuriais žmogus bando jį suprasti. Šiuos metodus čia vadinsime „magiškais“ ir „mistiniais“. Tačiau tai pasakę, iš karto turime pridurti, kad nors kraštutinėmis apraiškomis šie du metodai smarkiai kontrastuoja, riba tarp jų nėra taip aiškiai apibrėžta. Remiantis tomis pačiomis nuostatomis, jie dažnai klaidina tyrėją, nes vartoja tą pačią kalbą, priemones ir metodus. Todėl didžioji dalis to, kas iš tikrųjų yra magija, visiškai nepagrįstai priskiriama mistikai. Tiesą sakant, abi srovės reprezentuoja du priešingus to paties dalyko polius – *transcendentinę žmonijos sąmonę*. Tarp jų – visos didžiosios religijos...viename skalės gale gryoji mistika „sklandžiai pereina“ į religiją arba, kitu požiūriu, iš jos išauga. Kiekvienas giliai religingas žmogus tam tikra prasme susijęs su mistika, ir joks mistikas negali būti nereliginas, jei ne teologine, tai bent psichologine šio žodžio prasme. Kitame skalės gale, kaip matysime vėliau, religija lygiai taip pat priartėja prie magijos.

Esminis skirtumas tarp magijos ir mistikos yra tas, kad magija nori gauti, o mistika nori duoti – nemirtingos ir antagonistinės pozicijos, kurios visada pasirodo vienu ar kitu pavidalu. Tiek magija, tiek mistika, ...naudoja visą psichinį mechanizmą, sąmoningą ir nesąmoningą, kad pasiektų savo tikslą – ir abi teigia suteikiančios ieškantiesiems galių, kurių paprastas žmogus neturi.

Mistikoje valia susijungia su emocijomis aistringame troškime pakilti virš pojūčių pasaulio, kad Aš pasiektų meilės sąjungą su Vienu, Amžinu ir Galutiniu Objektu. Tai poetinis ir religinis temperamentas, kuris veikia tikruosius būties lygius.

Magijoje valia susijungia su intelektualiu astringu viršjutiminių žinių troškimu. Čia intelektualus, agresyvus, mokslinis temperamentas siekia išplėsti sąmonės ribas, kad apimtų viršjulinį pasaulį – akivaizdžiai priešingą mistikai.

Taigi matome, kad...**mistika ir magija atitinka dvi amžinąsias Aš aistras – meilės troškimą ir pažinimo troškimą, atskirai atspindinčias širdies ir intelekto troškimą galutinės tiesos.** Trečiąją...transcendentinės filosofijos poziciją vargu ar reikia įtraukti į mūsų tyrinėjamų temų spektrą, nes tai yra grynai akademinis požiūris, o magija ir mistika remiasi praktika ir patirtimi.

Mistikais, anot Anderchil, mes nevadiname visų, gebančių dalinai ar meniškai nujausti tikrovę, kaip ir muzikantu nevadiname kiekvieno, mokančio groti fortepijonu. Tikrasis mistikas yra žmogus, kuris geba peržengti grynai meninę ar vizionierišką būseną ir pakyla iki genialumo lygio; jo transcendentinė sąmonė sugeba užvaldyti įprastą, o jis pats ryžtingai veržiasi į Realybės glėbį. Kaip menininkas yra tam tikrame santykiyje su reiškinių pasauliu, suvokdamas ritmus ir atrasdamas tiesą bei grožį, paslėptą nuo kitų žmonių, taip ir tikrasis mistikas yra tam tikrame santykiyje su transcendentiniu pasauliu, kuriame jaučia tikrą įtampą ir malonumą, kurių mes vis dėlto neįsivaizduojame. Mistiko sąmonė yra tam tikru būdu transformuota, jis gyvena visiškai kitokiu suvokimo lygmeniu, palyginti su kitais žmonėmis, ir tai, žinoma, reiškia, kad jis mato kitokį pasaulį... Todėl mistika nėra atskira vizija, ne

trumpalaikis tikrovės žvilgsnis, o išbaigta gyvenimo sistema su savo teisėmis ir pareigomis. Kaip kiti žmonės yra pasinėrę į natūralų ar intelektualinį gyvenimą ir į jį reaguoja, taip mistikas pasineria į dvasinį gyvenimą ir į jį reaguoja. Jis siekia galutinio susitapatinimo su šio gyvenimo, kurį jis vadina „Sajunga su Dievu“, interesais. Mistikai buvo vadinami vienišomis sielomis, bet tiksliau juos būtų galima vadinti vienišais kūnais, nes jų itin draugiškos sielos siunčia ir priima signalus iš visų pusių.

Tikroji mistika yra aktyvi ir praktiška, o ne pasyvi ir teorinė. Tai yra organiškasis gyvenimo procesas, tuo, kuo iš tikrųjų užsiima visas Aš, o ne kažkas, apie ką jo intelektas turi nuomonę. Mistiko tikslai yra visiškai transcendentiniai ir dvasingi. Jis neketina nieko pridėti, tyrinėti ar tobulinti matomoje visatoje.

Pagal Anderchil, mistikas siekia „išvirti“ gyvame Meilės objekte, bet netyrinėja objekto. Gyva sajunga su Vieniu – galutinis mistiko tikslas – yra tam tikra gyvenimo būseną arba forma. To negalima pasiekti nei intelektualiai suvokiant jo naudą, nei per intensyviausią emocinį siekį. Tam reikalingas sunkus psichologinis ir dvasinis procesas – vadinamasis mistinis kelias – apimantis visišką asmenybės pertvarkymą ir naujos arba gana latentinės sąmonės formos išlaisvinimą, perkeldamas Aš į būseną, kartais netiksliai vadinamą „ekstaze“, bet kuriai labiau tikėtų „Vienovės Sajunga“.

Mistikas Šv. Bernaras de Klervo

Taigi mistika nėra nuomonė ar filosofija. Tai neturi nieko bendra su okultinių žinių paieška. Viena vertus, misticizmas – tai gebėjimas kontempliuoti Amžinybę, kita vertus, jo negalima tapatinti su jokiais religinio ekstremizmo apraiškomis. Misticizmas, rašo Evelyn, – tai tobulas Meilės Dievui įsikūnijimas, menas užmegzti sąmoningą ryšį su Absoliutu. Mistiko gyvenimas žemėje tikra paslaptis. Nors jis gyvena tarp žmonių, bet lyg ir ne šiame pasaulyje...Anderchil rašo, kad mistiko „gyvenimas Vienovėje dažnai vyksta tarp žmonių, bet jis nepriklauso šiam pasauliui. Ji priklauso kitiems egzistencijos lygiams, kurie yra nepasiekiami žodžiams...ir protui. Mes, „žemės slėnio“ gyventojai, galime tik žvilgtelėti į tų kelių išrinktųjų, kurie save perkeitė, gyvenimą. Jie yra toli nuo mūsų ir kvėpuoja kitokiu oru. Jų patirties reikšmė žmonijai tikrai neišmatuojama. Jie yra mūsų pasiuntiniai pas Absoliutą.

Savo darbais ir likimais mistikai parodė, kad transcendentinis gyvenimas įmanomas. Iš esmės jų pavyzdyje, rašo Anderchil, matome ne ką kitą, o pažadą ir liudijimą, kad

sielos gali persikeisti ir atsiverti Dievo Meilei. Ieškokite vidinio dievo savyje, o ne pasakų bažnyčioje! Mistikais galime vadinti ir budistus. Žinoma ne visus...

VIENINGA SAJUNGA

Budistas Džozefas Goldšteinas (prie šio autoriaus plačiau sustosime kitame skyriuje) savo knygoje „Vieninga Dharma“* pristato du krikščionybės šventuosius: ŠVENTĄJĮ KRYŽIAUS JONĄ ir ŠVENTĄJĮ PRANCIŠKŲ ASYŽIETĮ. Jie abu krikščionių mistikai. Bet tegu tai jūsų nestebina! Jiems Autorius paskyrė tryliktąją knygos skyrių. Kai tai perskaičiau, supratau: visi mistikai, kur jie begyventų, kuo betikėtų, visi kartu jie priklauso ŠVIESOS SAJUNGAI, kuri dirba visų žmonių labui. Prie jos prisijunkite ir jūs! Negalvokite, kad esate kitokie. Jūs irgi galite nušvisti.

Šv.Kryžiaus Jonas

Kai kurių krikščionių mistikų raštuose randame mokymų, kurie atitinka mūsų praktiką. Štai ką rašė šventasis Kryžiaus Jonas: „Ne dėl noro stokos susilaikiau nuo rašymo jums, nes tikrai linkiu jums visokio gėrio, o todėl, kaip man atrodė, kad viskas, kas būtina, jau pakankamai pasakiau, o ko reikia (jei tikrai reikia) yra ne raštų ir ne žodžių barstymo, kurių dažnai sėjame daugiau nei reikia, – bet tylos ir darbo. Ten, kur tariami žodžiai blaško dėmesį, – tyla ir darbas renka mintis ir stiprina dvasią. Todėl, kai žmogus jau suprato, kas buvo pasakyta jo labui, nebėra būtinybės klausytis ir toliau diskutuoti. O tereikia pradėti rimtai praktikuoti tai, kas buvo išmokta, ir daryti tai tyliai ir dėmesingai...“

Štai ką rašė šventasis Pranciškus Asyžietis (1182-1226):

„Jei jūsų širdis klaidžioja ir atitrūksta [nuo minties temos], grąžinkite ją labai švelniai... Ir net jei per pamokos valandą nieko kito nedarėte, tik vėl ir vėl grįžote širdimi [prie minties temos], o kiekvieną kartą ji vėl ir vėl nukrypavo į šoną, – tuomet ir šiuo atveju pasibaigusi valanda buvo praleista naudingai“. Jis tiesiog moko meditacijos technikos. Ir nuoširdžiai pataria:

Šv. Pranciškus Asyžietis

„Neverta nusiminti, jei, nepaisant pastangų, mintys klaidžioja ir retkarčiais pasiduoda svajonėms. Kiekvieną kartą, kai suvokiate, kad jūsų protas klaidžioja, švelniai sugrąžinkite jį prie kvėpavimo arba kūno pojūčių. Ir nesvarbu, kiek kartų tai atsitiks per tą valandą, jei kiekvieną kartą sugrąžinsite mintis, laikykite, kad tą valandą praleidote gerai. Būk švelnus sau. Ir būk atkaklus“. Šv. Pranciškus įspėja, kad „šiame darbe vyks didelė ir svarbi transformacija“.

Budistas Džozefas Goldšteinas knyga rodo, kad mistikai visada randa bendrą kalbą, nes *ta kalba* yra Šviesos siekis, tylos ir palimos būtis. Krikščionių ir budistų mistikai visada vienas kitą supranta.

STABMELDYSTĖ

Nors teigiama, kad anglų rašytojo Oldoso Leonardo Hakslio knyga „Amžinoji Filosofija“ nurungė E. Anderchil knygą „Misticizmas“, bet taip nėra. Jos viena kitą papildo naujais dvasingumo aspektais. Jie keičiasi žmonijai judant į priekį. Minėtos O. Hakslio knygos skyriuje, pavadintame „Stabmeldystė“*, sužinome, kaip lengvai krikščionys atšalo nuo Jėzaus mokymo ir vėl įkrito į patogią ir neįpareigojančią stabmeldystę.

Oldosas Hakselis pastebi, kad „Išsilavinusiems žmonėms primityviausios stabmeldystės formos netenka patrauklumo. Jie lengvai atsispiria pagundai manyti, kad tam tikri gamtos objektai yra dievai arba kad tam tikri simboliai ir atvaizdai reprezentuoja dieviškų būtybių formas, todėl juos reikia garbinti ir jais įtikėti. Bet išliko dar daug fetišistinių prietarų net iki šių dienų. Nors šių prietarų liko, jie prarado pagarbą. Primityvios stabmeldystės formos traktuojamos taip pat, kaip girtavimas ir prostitutcija – jos toleruojamos, bet joms nepritariama. Įprastoje vertybių hierarchijoje jie užima vieną žemiausių vietų.“

Oldosas Leonardas Hakselis

Bet, pasirodo, kad jau pastebimos modernesnės stabmeldystės formos! Filosofas piktinasi, kad „švietimo sistema neigia pačias primityviausias stabmeldystės formas, bet kartu smerkia arba geriausiu atveju ignoruoja Amžinąją filosofiją ir dvasinę praktiką.“ Lankydamas universitetų bibliotekas, Oldosas Hakselis pastebėjo, kad knygos apie dvasinę religiją ten buvo kur kas mažiau paklausios nei viešosiose bibliotekose, kuriose lankosi vyrai ir moterys, nepatyrę ilgalaikių akademinų studijų privalumų ar trūkumų.

Filosofas siūlo visas stabmeldystės formas suskirstyti į tris pagrindines grupes: technologinę, politinę ir moralinę. Anot jo, „technologinei grupei priklauso pačios naiviausios ir primityviausios stabmeldystės formos; jų šalininkai, kaip ir žemesniosios stabmeldystės atstovai, mano, kad atgaila ir išsivadavimas priklauso nuo materialių objektų – šiuo atveju technologinių naujovių. Technologinė stabmeldystė – religija, kurios doktrinos tiesiogiai ar netiesiogiai skleidžiamos iš laikraščių ir žurnalų reklaminių puslapių“.

O.Hakselis kaip pranašas anuomet skelbė, kad „tikėjimas technologiniais stabais yra toks nuoširdus, kad šiuolaikinio žmogaus mąstyme neįmanoma rasti (nepaisant visų mechanizuoto karo pamokų) jokių pėdsakų apie senuosius ir labai tikroviškus puikybės ir neišvengiamo atpildo mokymus. Kalbant apie technologines naujoves, plačiai paplitęs įsitikinimas, kad mes iš jų kažką gauname ir nieko mainais neduodame – tai yra, galime mėgautis visais sudėtingų, labai specializuotų ir nuolat tobulėjančių technologijų privalumais nieko neprarasdami“.

O.Hakselis pliekia moralinius stabmeldžius, kurie yra „iš dalies realistai, nes supranta, kad techninės naujovės ir visokios organizacijos savaime negali garantuoti dorybės triumfo ir laimės augimo; visuomenę sudarantys ir mašinas valdantys asmenys tampa arbitrais, nuo kurių priklauso, ar žmonių santykiai bus padorūs ir visuomenėje bus tvarka“. **„Moralės čempionai“, pagal filosofą, praranda realybės jausmą ir pasiduoda stabmeldystei,**

pradedą garbinti ne Dievą, o savo moralinius idealus, suvokdami juos kaip savaiminį tikslą, o ne kaip būtiną sąlygą Dievo pažinimui ir meilę Jam“.

O. Haksliis nuoširdžiai piktinasi fanatizmu yra stabmeldystės forma, nes jame slypi moralinis blogis, nes būtent fanatikas garbina tai, ką sugeneruoja jo paties troškimai. Jam atrodo, kad stabmeldystė yra moralinis defektas, nes ji „reprezentuoja artimiausią mūsų protui idėją, užimančią Kristaus vietą, vienintelio, kuris negali virsti tabu ir sėti stabmeldystę, nes Jis darniai sujungia savyje visas tobulumo idėjas“.

Oldosas teigia, kad „**tik Kristuje yra tiesa, teisingumas ir visos kitos savybės...** Mąstymo siaurumas veda į nuodėmingumą, nes slopina atskirų mūsų moralinės prigimties budrumą, iš ko ir kyla nuodėmingumas“. O kiek daug to mąstymo siaurumo pavyzdžių mes pastebime šiais laikais!!! „Dorybė, kuri kyla iš tobulos meilės Dievui ir Jo pažinimo, visiškai nepanaši į „Rašto aiškintojų ir fariziejų teisumą“, kurį Kristus priskyrė prie didžiausių moralinių blogybių...O.Hakslis gyvenimo epochoje klestėjo nežabotas fanatizmas, spiritizmas, Blavatskajos „draugelių“ šėlsmas. Iš tiesų, neįmanoma nepritarti mąstytojui, kad **aukščiausios moralinės stabmeldystės formos neleidžia aptikti Dievą ir Tikrovės pažinimą.****

.....

*Cituoja iš: Олдос Хаксли. ВЕЧНАЯ ФИЛОСОФИЯ. Идолопоклонство.

**Mano paryškinimai.

ŠVIESA DIEVO ŽODYJE IR TAVYJE!

Antrą kartą gyvenime sunkiai susirgau. Tai buvo senos ligos paaštrėjimas. Prieš keliolika metų buvau apsigydžiusi tą ligą be vaistų, praktikuojant sveiką gyvenseną, mankštą, mitybą, meditaciją, o paskui...teko aukoti viską, kad padėčiau artimiausiems žmonėms. Nebeliko ramybės, meditacijos. Teko susitaikyti su tuo, kas yra. Dabar, kai svarbiausias darbas atliktas, vėl sugrįžo ramybė, kurios dėka galiu susikaupti darbui. Kasdien prašau Dievo, kad Jis man padėtų tą darbą užbaigti. Tai, ką buvau pasižadėjusi, atlikau. Kaip mokėjau, – taip. Gal mane kas nors papildys, pataisys. Būsiu dėkinga. Toks buvo mano kelias. Aš neraginu eiti tuo pačiu keliu. Aš nieko nemokau, – tik dalinuosi.

Mano mylimiausia Jėzaus Kristaus ikona kabo virš mano lovos*

Ne tik meditacija mane mokė. Ieškodama atsakymo, *kas yra šviesa*, labai daug skaičiau. Žinojau apie rankraščius, kurie buvo atrasti dar 1945 m. Egipte Nag Hamadi kaime. Tarp jų buvo ir **Tomo evangelija**. Tačiau tada, nors ir studijavau filosofiją, juos perskaičiau paviršutiniškai. Siela dar miegojo. Ir pamiršau. Po daugelio metų vėl grįžau prie krikščionybės istorijos ir pradėjau ieškoti joje „šviesos elementų“. Kas gerai su ja susipažinęs, žino, kaip šimtmečių bėgyje bažnyčios hierarchai ir filosofai-pasauliečiai neatsakingai interpretavo Dievo Žodį ir kitus sakralinius tekstus. Neoplatonikai, o vėliau aristotelininkai Jį papildė savo filosofijomis. Neoplatonizmas ir gnosticizmas išnyko maždaug 6a., jie buvo paskelbti erezija, o pirmųjų krikščionių veikalai pamažu užmiršti. Augustinizmas laikėsi maždaug iki 14 a., kol savo žodžio netarė Šv. Tomas Akvinitis. Bažnyčia ketino jį pasmerkti už erezijų skleidimą, bet paskui apsigalvojo. **Protas buvo reabilituotas kaip naudingas instrumentas Dievo pažinimui ir praktiniam gyvenimui. Tai buvo itin rimtas krikščionybės virsmas iš dvasingumo į racionalizmą, kurio pasekmes jaučiame mūsų laikais. Norisi pasakyti dar stipriau – tai buvo krikščionybės saulėlydžio pradžia.**

Romos imperija, vykstant kryžiaus žygiams, skatino miestų augimą, vystėsi menai, užkariautų pagoniškų šalių turtai plaukė į Amžinąjį miestą ir jis klestėjo. Bažnyčios tapo dar gražesnės, dar puošnesnės, o tikėjimas dar dogmatiškesnis. Bažnyčios tarnai visai pasileido. Žmonės piktinosi jų gyvenimu. Atėjo laikas reformuoti bažnyčią. Liuterio ir Kalvino „dėka“ gimė naujos bažnyčios, nors Jėzus kalbėjo TIK apie Vieną Vienintelę. Krikščionybė visai nutolo nuo Žodžio Šviesos.

Jaunystėje katekizmo dogmos man buvo sunkiai suvokiamos. Daug daugiau davė filosofijos studijos. Pradėjau kritiškiau vertinti visa, kas skelbiama. Ėmiau pati ieškoti

atsakymų. Pats rimčiausias postūmis, kuris mane sugrąžino prie Kristaus, buvo klausimas: *kas yra šviesa?*

Noriu priminti jums, kad evangelijos buvo suformuotos praėjus beveik 300 metų po JK Prisikėlimo. Kas ir kaip jas formavo, ką atmetė, kodėl – lieka paslaptimi. Mane domino labiau, ***kas įvyko iš karto po JK Prisikėlimo?*** Ir tai galima atsekti. Liudijimų buvo daug. Jėzų lydėję ir Prisikėlimą regėję apaštalai pasklido į visas keturias puses ir ėmė skelbti Gerąją Naujieną. Po Prisikėlimo Kristus sugrįždavo pas savo mokinius iš Dangaus ir juos mokė, stiprino dvasiškai, ruošė apaštaliniam darbui. JK atskleidė mokinių klausimus. Tuo metu raštingų žmonių buvo labai mažai. Kas mokėjo užrašinėti, *ką girdėjo iš Gyvojo Dievo lūpų*. Kristus turėjo ne tik 12 apaštalų, bet ir tūkstančius sekėjų. Jie irgi klausėsi Jo pamokslų ir realiai gyveno šalia Jo. Po Prisikėlimo kai kurie sekėjai ėmė vieni kitiems siųsti žinias, laiškus, palaikė ryšius. Taip atsirado nemažas kiekis liudijimų, kurie vėliau, Romos imperatoriaus įsakymu, buvo surinkti, susisteminti, „atsijoti“ ir iš jų buvo sukurtos gerai žinomos keturios kanoninės evangelijos / pagal Matą, Morką, Luką ir Joną /. Pirmųjų krikščionių darbus, gnostikų liudijimus Bažnyčia laikė apokrifais, erezijomis. Romos imperijos suvienijimui reikėjo stipraus vieno Dievo ir religinės dogmos. Pagoniškoji Roma liovėsi kovoti su krikščioniais, juos persekioti ir kankinti. Krikščionybė kūrėsi ant Jėzaus apaštalų ir sekėjų kraujo. Besiformuojančios bažnyčios hierarchai apaštalų raštus sistemino, dalis jų pradžioje, ir kaip minėjau, kai kurie buvo atrasti 1945 m. Nang Hamadi kaime.**

Tomo evangelija iki šiol nepriskirta prie Naujojo Testamento, t.y. nekanonizuota. Ši evangelija yra autentiška. Svarbiausia, kaip minėjau, kad ji buvo parašyta remiantis Gyvojo Dievo, grįžusio pas savo mokinius po Prisikėlimo, žodžiais. Būtent tada apaštalai gavo Šventosios Dvasios krikštą, jiems buvo duotos ypatingos galios (pvz. gebėjimas kalbėti kitų tautų kalbomis) ir jie iškeliavo į visas pasaulio puses, iki Žemės pakraščių, skelbti JK Mokymą. Jie visi buvo nužudyti ir nukankinti kaip „eretikai“ ir kenkėjai. Dievo žodį su kalaviju rankose mums nešė ne jie, o kryžiuočiai.

Tomo Evangelijoje nėra Jėzaus gyvenimo aprašymo, – ten užrašyti tik Jėzaus Kristaus atsakymai į konkrečius mokinių klausimus. Aš ją čia skelbiu, nes esu įsitikinusi, kad Dievo Žodį kiekvienas krikščionis privalo išgirsti autentišką, o ne redaguotą. Norėdama atkreipti jūsų dėmesį į kai kurias teksto vietas, aš jas paryškinau. Tomo evangelija mane įkvėpė. Praėjus keliems metams po visokių savojo aš tyrinėjimų, meditacijų, gera buvo grįžti prie to, kas Tikra, prie Pradžios, – tai yra prie Šviesos Žodžio. Būtent Tas Žodis Tomo evangelijoje ir dominuoja. Tada galutinai suvokiau, kad **Šviesa yra Dvasia, Ji gyvena mumyse, o mes Joje. Supratau, kad Dievo karalystė ne Danguje, o mūsų širdyse. Ši pamoka man buvo svarbiausia. Tomo evangelija sudėjo visus taškus ant „i“.** Kristaus Žodis, kurį savo ausimis girdėjo dvylika, – neįkainojama Dovana Žmogui. Būtent Tą Žodį visi girdėjusieji nešė į pasaulį. Jie nežinojo, nei kas yra Platonas, nei Aristotelis. Dabar sukame galvas, kaip atskirti pelus nuo grūdų...ieškodami Absoliuto apibrėžimo.

.....

Keletas minčių iš „TOMO EVANGELIJOS“

(Iš Nag Hammadi bibliotekos)

Štai slapti žodžiai, kuriuos pasakė gyvasis Jėzus ir kuriuos užrašė Didimas Judas Tomas.

Ir Jisai tarė: **Kuris ras šių žodžių prasmę, neragaus mirties.**

Jėzus tarė: **Ieškantysis tenesustoja ieškojęs, kol neras, o kai ras, nebeturės ramybės, o kai nebeturės ramybės, bus labai nustebintas ir ims viešpatauti virš visko.**

Jėzus tarė: **Pažink tai, kas yra prieš tavo akis, ir tai, kas yra nuo tavęs paslėpta, tau bus atidengta; juk nėra nieko paslėpta, kas neišaiškėtų.**

Jėzus tarė: Galbūt žmonės mano, kad atėjau taiką pasauliui duoti, ir jie nežino, kad **atnešiau į žemę susiskaidymą: kalaviją, ugnį, karą.** Iš tiesų jų bus penketas viename name – trys prieš du ir du prieš tris: tėvas prieš sūnų ir sūnus prieš tėvą, ir jie stovės vieni.

Jėzus išvydo žindomus kūdikius. Jis tarė savo mokiniams: Šitie žindantys kūdikiai panašūs į tuos, kurie įžengia karalystėn. Jie tarė: Vadinasi, karalystėn įžengsime, tapdami kūdikiais? Jėzus tarė jiems: **Kai iš dviejų padarysite vieną, išorę padarysite tokią kaip vidų, viršų – kaip apačią, ir kai vyrą ir moterį padarysite vienu taip, kad vyras nebūtų vyras, o moteris nebūtų moteris, kai padarysite akį vietoj akies, ir ranką vietoj rankos, ir koją vietoj kojos, atvaizdą vietoj atvaizdo, tuomet įžengsite į [karalystę].**

Jo mokiniai tarė: Parodyki mums vietą, kur tu esi, nes mums būtina rasti jį (asmenį). Jisai tarė: **Kas turi ausis, teklauso! Šviesa yra šviesos žmogaus viduje, ir jis tampa šviesa visam pasauliui. Jeigu jis netampa šiesa, tamsa yra jis.**

Jėzus tarė: **Mylėki savo brolių kaip savo sielą; sergėki jį kaip savo akies vyzdį.**

Jėzus tarė: **Krislą matai savo brolio akyje, bet nematai rąsto savo akyje.** Kai pašalinsi rąstą sau iš akies, tuomet pamatysi, kaip pašalinti krislą iš savo brolio akies.

Jėzus tarė: **Jeigu nesusilaikysite nuo pasaulio, nerasite karalystės; jei šabo nešvęsite kaip šabo, neišvysite Tėvo.**

Jėzus tarė: Aš atsistoju pasaulio viduryje ir pasirodžiau jiems kūno pavidalu. **Aš radau juos visus girtus ir neradau nė vieno trokštančio, ir mano siela nuliūdo dėl žmonių vaikų, nes jie yra akli savo širdimi ir nemato, kad pasaulin atėjo, būdami tušti; jie stengiasi ir išeiti iš pasaulio tušti.** Tačiau dabar jie yra girti. Kai jie mes savo vyną, tuomet ims gailėtis.

Jėzus tarė: Jei dvasia buvo kūno priežastis, tai – stebuklas. O jei kūnas (buvo) dvasios priežastis, tai – stebuklą stebuklas. Betgi aš stebiuosi: **kaip [šitas] didžiulis turtas radosi tokiam vargė.**

Jėzus tarė: **Fariziejai ir raštininkai gavo žinojimo raktus (ir) paslėpė juos.** Jie neįėjo patys ir neįleido kitų, kurie norėjo (įeiti). Tačiau jūs būkite gudrūs kaip gyvatės ir nekalti kaip balandžiai.

Jo mokiniai tarė jam: Kas tu esi, kuris mums tai sakai? (Jėzus tarė jiems): **Argi nepažįstate, kas esu, iš to, ką sakau?** Bet jūs pasidarėte kaip žydai, nes jie mėgsta medį (ir) neapkenčia jo vaisiaus,(arba) mėgsta vaisių ir neapkenčia medžio.

Jėzus tarė: Kuris piktžodžiaus prieš Tėvą, tam bus atleista, ir kuri piktžodžiaus prieš Sūnų, tam bus atleista; **tačiau kuris piktžodžiaus prieš Šventąją dvasią, tam nebus atleista nei žemėje, nei danguje.**

Jėzus tarė: **Palaiminti vienišieji ir išrinktieji, nes jūs rasite karalystę, nes jūs esate iš jos (išėję) (ir) vėl į ją sugrįšite.**

Jėzus tarė: Jeigu jūs klaus, iš ko esate gimę, sakykite: **Mes esame gimę iš šviesos, iš ten, kur šviesa gimė pati iš savęs;** ji [pakilo] ir pasirodė jų atvaizdu. Jeigu jūs klaus, kas esate, sakykite: **Esame jos sūnūs ir esame gyvojo Tėvo išrinktieji.** Jeigu jūs klaus, koks yra ženklas jūsų Tėvo, esančio jumyse, sakykite: Tai judėjimas ir ramybė.

Jo mokiniai tarė jam: Kurią dieną stos ramybė mirusiems ir kurią dieną ateis naujasis pasaulis? Jisai tarė jiems: **Ta ramybė, kurios laukiate, yra atėjusi, bet jūs nepažįstate jos.**

Jo mokiniai tarė jam: Dvidešimt keturi pranašai skelbė Izraelyje, ir visi jie skelbė apie tave. Jisai tarė jiems: **Jūs palikote gyvąjį, esantį jūsų akivaizdoje, ir kalbėjote apie mirusiuosius.**

Jėzus tarė: **Palaiminti vargšai, nes jūsų yra Dangaus karalystė.**

Jėzus tarė: **Žiūrėkite į Gyvąjį, kol esate gyvi, tam, kad nenumirtumėte ir nemėgintumėte pamatyti jį, nepajėgdami jo pamatyti.**

Jėzus tarė: Dvejetas ilsėsis vienoje lovoje - vienas mirs, kitas gyvens. Salomėja tarė: Žmogau, kas tu esi ir kieno tu (sūnus)? Tu atėjai į mano gultą ir valgei nuo mano stalo. **Jėzus tarė: Aš tasai, kuris gimė iš to, kuris vientisas; man duota tai, kas yra mano Tėvo.** (Salomėja tarė): Aš esu tavo mokinė. (Jėzus tarė jai): **Todėl sakau: Kai jis bus vientisas, jis bus pilnas šviesos, o kai bus atskiras, jis bus pilnas tamsos.**

Jėzus tarė: **Būsite palaiminti, kai jus ims niekinti ir persekioti, ir jie neras vietos ten, kur jus persekiojo.**

Jėzus tarė: **Aš esu šviesa, kuri yra virš jūsų. Aš esu viskas; viskas kilo iš manęs, ir viskas grįžo į mane. Perskelkite pliauską: aš esu ten; pakelkite akmenį, ir ten jūs rasite mane.**

Jėzus tarė: **Kuris yra arti manęs, tas - arti ugnies ir kuris yra toli nuo manęs, toli nuo karalystės.**

Jėzus tarė: **Atvaizdai yra apreikšti žmogui, ir šviesa, kuri slypi juose, yra paslėpta Tėvo šviesos atvaizde. Jis pasirodys, ir jo atvaizdą slėps jo šviesa.**

Jėzus tarė: Ateikite pas mane, nes mano jungas yra lengvas, o mano viešpatavimas yra švelnus, **ir jūs atrasite ramybę sau.**

Jėzus [tarė]: **Kas ieško, tas ras, [ir kuris beldžiasi], tam bus atidaryta.**

[Jėzus tarė]: **Jeigu turite pinigų, neduokite už palūkanas, bet duokite [...] tam, iš ko jų negausite.**

Jėzus tarė: **Tėvo karalystė panaši į moterį, (kuri), paėmusi truputį mielių, [įdėjo] į minkymą (ir) padarė iš jo didelius kepalus. Kas turi ausis, teklauso!**

Mokiniai tarė jam: Tavo broliai ir tavo motina stovi lauke. Jisai tarė jiems: **Štai jie, kurie vykdo mano Tėvo valią, yra mano broliai ir mano motina; tai jie įžengs į Tėvo karalystę.**

Jėzus tarė: **Kai iš dviejų padarysite vieną, jūs tapsite žmogaus sūnumi, ir jums tarus: Kalne, persikelk, – jis persikels.**

Jėzus tarė: vargas kūnui, kuris priklauso nuo sielos; vargas sielai, kuri priklauso nuo kūno.

Jo mokiniai tarė jam: Kokią dieną ateis karalystė? (Jėzus tarė): **Ji neateis, kai laukiate. Nepasakys: Štai jį čia. Arba: štai jį ten; tačiau Tėvo karalystė plyti žemėje, o žmonės nemato jos.****

.....

Kai perskaitysite bent porą kartų Tomo evangeliją suprasite, kad tekstas lyg užkoduotas. Jį suvokti kai nėra dvasinės patirties nelengva. Pavyzdžiui, šie žodžiai: „Jo mokiniai tarė: Parodyki mums vietą, kur tu esi, nes mums būtina rasti jį (asmenį). Jisai tarė: Kas turi ausis, teklauso! Šviesa yra šviesos žmogaus viduje, ir jis tampa šviesa visam pasauliui. Jeigu jis netampa šviesa, tamsa yra jis.“

Panašu, kad tada, o ir dabar, Kristaus Žodžio nesupranta daugelis. Gal nepatikėjo tuo, ką išgirdo. Anuomet tai suprasti buvo tiesiog neįmanoma. O jūs, mielieji, matantys Šviesą, Ją irgi ignoruojate? Tamsa – ne akyse, o širdyje. Šviesos karalystė – jūsų širdyse.

.....

*Foto: ru.wikipedia.org. Ši ikona yra Šventos Jekaterinos vienuolyne.

** Kas yra Nag Hamadi biblioteka? The Nag Hammadi Library sudaro 13 senovinių gnostinių tekstų rinkinys, atrastas 1945 m. Egipte, netoli Nag Hamadi miestelio. Šie tekstai buvo paslėpti IV amžiuje ir buvo atrasti tik XX a. viduryje. Rinkinyje yra įvairių gnostinių traktatų, evangelijų ir filosofinių tekstų, kurie buvo uždrausti ir pamiršti krikščionių ortodoksijos. Lietuviškai šis rinkinys dažnai vadinamas „Nag Hamadi biblioteka“ arba „Nag Hamadi tekstai“. Prie svarbiausių tekstų priskiriama „Tomo evangelija“ ir „Egipto evangelija“. Pastarojoje rasti šie žodžiai: „Ką jūs matote, tai yra netikras. Tik tas, kas yra nematomas, yra tikras. Ir kas nežino to, kas yra nematomas, tas nežino, kas yra tikra.“ Kita mintis: „Pistis Sophia“: „Aš esu pirmas ir paskutinis, vienintelis tikras. Aš esu šviesa, ir ta šviesa nebus prieinama tiems, kurie nieško tiesos. Tiesos ieškotojai matys šviesą ir pažins ją, nes ji yra visame kame ir visiems duota kaip šviesa, tačiau tik tie, kurie ieško, galės ją suprasti.“ Daugiau rasite čia: lt.wikipedia.org/wiki/Nag_Hamadžio_biblioteka.

ATEIK IR SEK PASKUI MANE!

Tai buvo tikras atradimas! Studijuojant Ošo radau knygą, kuri vadinosi „*Ateik ir sek paskui mane*“*, parašytą pagal keturias kanonines evangelijas iš Naujojo Testamento! Tai mane labai nustebino ir nudžiugino. Negi Ošo tikėjo Kristumi? Ošo knygų pats nerašė, – jo kalbas užrašinėjo mokiniai į juostinius anuomet magnetofonus ir iš jų formavo knygas. Skaityti Ošo labai įdomu: man tai buvo gyvos studijos, pripildžiusios mano sielą šiluma ir sustiprinusios mano tikėjimą Dievo Žodžiu. Taip, taip. Tas budistas mane atvedė, tiksliau grąžino prie Kristaus. Po septynerių metų meditacijos man kilo klausimas, o ką apie šviesą sakė Jėzus? Klausimas buvo ne naivus, o esminis. Ošo man padėjo į jį atsakyti. Jo dėka aš grįžau prie sakralinių šaltinių studijų, – norėjau žinoti daugiau ir giliau. Ošo man padėjo susigaudyti dvasiniuose moksluose.

Keturių tomų Ošo knygą „Ateik ir sek paskui mane“, sukurta pagal keturias evangelijas teko skaityti rusų k. Jas rasite internete arba bibliotekose.

Ne vienam gali kilti klausimas: kodėl Jėzaus gyvenimo liudininkai, apaštalai, kartu su Juo valgę duoną ir žuvį, matę Jo stebuklus, Juo abejojo? Kodėl visi Jo mokiniai Jį išdavė? O juk tai tiesa! Jie nesuprato JK žodžių! Negalėjo patikėti tuo, ką girdi? Jį ir dabar daug kam sunku suprasti dėl labai neįprastos Jo kalbėjimo manieros – kalbėjimo metaforomis. Net filosofai, neblogai įsigilinę į krikščionybės istoriją, kažkodėl nukrypsta į „dievo paieškas“ proto užkabariuose, kur Jo tikrai nėra. Proto konstruktai priklauso tik protui. Aš padariau kitą išvadą: **Jėzaus žodžiai buvo pernelyg atviri ir aiškūs, kad net sunku buvo jais patikėti!** Sunku tikėti, nes turime savyje baisią „užsklandą“! Tos užsklandos vardas – protas. Būtent jis neteisingai „sijoja“ – pelus pasilieka, o grūdus išmeta. Ar galima su protu susitarti, kad jis pasitaisytų? Galima. Reikia *mokėti* jį nuraminti. Tam reikalinga ramybės meditacija. Juk pamenate, kaip Jėzus kartojo savo sekėjams: **Ramybė jums. Ramybė!** Protui galime patikėti, ir tai ne visada, žemiškus reikaliukus, tačiau bendravimui su Dievu ir Dievo pažinimui – protas ne patarėjas. Kodėl pats Jėzus kartais turėdavo slėptis nuo įkyrių persekiotojų? Jam reikėjo pabūti vienam su savo Dievu Tėvu? Gal Jis ką nors slėpė? Jis „slėpė“ Šviesą, kurią išvydę mokiniai užsidengdavo akis. Štai jų liudijimai:

NT. Mt 17 *Jėzaus atsimainymas*

¹ Po šešių dienų Jėzus pasiėmė su savimi Petrą, Jokūbą ir jo brolių Joną ir užsivedė juos nuošaliai ant aukšto kalno. ² Ten jis atsimainė jų akivaizdoje. Jo veidas sužibo kaip saulė, o drabužiai tapo balti kaip šviesa. ³

Noriu jums pacituoti vienos katalikės mintis** apie Kristaus atsimainymą iš kažkada skaityto straipsnio. Jį parašė tikrai puiki Naujojo Testamento žinovė, neprisistačiusi savo vardu. Aš nenoriu jums primesti tik savo požiūrio. Tie patys klausimai kyla ne man vienai:

„Taigi Kristus – tikras Dievas ir tikras žmogus – ant Taboro kalno apsireiškia kaip pati tikriausioji Šviesa, nuo pat pradžios buvusi pas Dievą (plg. Jn 1, 2), tačiau pasaulis Jo nepažino, nes buvo paskendęs tamsybėse. Taborė Jėzus mums apsireiškė kaip galingasis begaliniu grožiu spindintis Dievas, kaip tikroji Šviesa, gyvenanti tarp mūsų (plg. Jn 1, 14). Kristus – tikroji Šviesa mus apšviečia, guodžia, moko, suartina su vienatiniu Dievu ir vienus su kitais. Jo Šviesos apšviesti galime naujai suvokti Dievą, save ir pasaulį“.

Autorė teisingai pastebi: „Sklaidydami Senąjį Testamentą atrasime, kad Dievo galybė įveikia mus supančias tamsumas ir apsireiškia mums kaip tikroji Šviesa. Visur, kur kalbama apie Dievo susitikimą su žmogumi, Jo apsireiškimą žmogui, minima ugnis ir jos nešama šviesa. Štai Mozei Dievas apsireiškė degančiame, bet nesudegančiame krūme, pabėgusį iš Egipto Izraelį dykumoje lydėjo ugnies stulpas, Dievui duodant Dešimt įsakymų ant Sinajaus kalno švysčiojo žaibai, liepsna perėjo Dievui sudarant sandorą su Abraomu. Žmogus nujautė, kad per didingus gamtos reiškinius byloja pats Dievas. Tačiau ta ugnis ir šviesa, iš kurių Dievas kalbėjo žmonėms, neįveikė didžiulio atstumo, skiriančio Kūrėją nuo kūrinio. Mozė buvo tiesiog įspėtas nesiartinti prie krūmo, Izraelis irgi buvo įspėtas nesiartinti prie Sinajaus. Senojo Testamento žmogus dar negalėjo išvysti Dievo, gyvenančio žmonių aplinkoje ir asmeniškai į jį besikreipiančio.“

*„Tuo tarpu Taboro kalne šis begalinis atstumas tarp Dievo ir žmogaus tarsi išnyksta. Viena vertus, ir Jėzaus atsimainymą lydėjo Dievo didybės pasireiškimas. Todėl Jo mokiniai persigando ir apstulbo. Apaštalai krito kniūpsti, išgirdę Dievo balsą iš šviesaus debesies (plg. Mt 17, 6). Bet Jėzus neleido jiems pasilikti persigandusiems. Jis priėjo prie mokinių, juos palietė ir tarė: „Kelkitės, nebijokite!“ (plg. Mt 17, 7). Gamtiniai, bauginantys Dievo apsireiškimai baigėsi. Jo apsireiškimų pilnatvė – pats Kristus, iš Jo sklindanti dieviškoji šviesa, kurioje „gera būti“ (Lk 9, 33). Dievo apsireiškimas nekelia baimės, nes sklinda iš mylinčio Kristaus širdies.“***

Jėzus, save vadinęs „pasaulio šviesa“, dažnai kartodavo kitiems (kaip akliems): „AŠ ESU“. Lyg klaustų: ar esate akli, kad nematote? Tame „AŠ ESU“ – visa „paslaptis“. Suvokime pagaliau, kad ŠVIESA YRA, buvo ir bus. Ji amžina. Jei filosofai ir ieško kažkokio Absoliuto, – tai Jis yra Šviesa. Apmaudu ir juokinga, kad Jėzaus mokiniai regėję Jį ir Jo darbus, Juo netikėjo. Tai stebina? Ne. Akys mato tik nuo daiktų paviršiaus sklindančią šviesą, o ne savo ir kitų vidinę šviesą. Kol man prieš akis neblykstelėjo Šviesa, aš irgi netikėjau, kad Ji yra manyje.

Ta užsklanda (protas) nepraleidžia sąmonės šviesos spindulių. Reikia su protu susitarti, kad jis pasitrauktų, nurimtų. Jam reikia ramybės, tylos. Reikia tiesiog BŪTI. Ne samprotauti. Kai suvoksite savo „AŠ ESU“, nebereiks jokių žodžių. Pabandykite. Bendravimui su Dievu – protas ne patarėjas. Net Jėzui kildavo poreikis slėptis nuo mokinių ir jį persekiojusios minios, kad galėtų pabūti VIENAS PATS. Tokia buvo Jo malda Dievui Tėvui. Tai galime vadinti *krikščioniška meditacija*, jei reikia tos būsenos apibrėžimo.

Protas, laikantis šviesą tik “gamtos reiškiniu”, demonstruoja tik savo neišmanymą. Įsivaizduokite pasipūtėlį, kuris stovi Dievo akivaizdoje ir sako „Dievo nėra“. **Jėzus protą vadino “velniū”. Šviesa yra Dievo kūnas ir kraujas, Gyvoji Dvasia. Šviesa reali ir nėra nieko realesnio už Ją.**

**“Jame buvo gyvybė,
ir ta gyvybė buvo žmonių šviesa.
Šviesa spindi tamsoje,
ir tamsa jos neužgožė.
“ Buvo tikroji šviesa,
kuri apšviečia kiekvieną žmogų,
ir ji atėjo į šį pasaulį.” // Jn 1, 1–18**

Atsikratykime žodžių gausos. DIEVAS, ŽODIS, DVASIA, ŠVIESA, MEILĖ, TIESA, REALYBĖ, BŪTIS – jie visi giminingi žodžiai, bemaž sinonimai. Kai mes juos atskiriame – skaldome Vieningą Pasaulį, nuklystame nuo TIESOS. Visa, kas mus supa yra ŠVIESA. Ji yra mūsų SĄMONĖ. Medituojant nušvinta protas ir aplanko SĄMONĖS ŠVIESA. Kas tiki Dievo Žodžiu – tas palaimintas, nes jis pažįsta Tiesą. Šviesą galima net išgirsti. Fizikai sako, kad šviesa vibruoja, skleidžia bangas ir net “triukšmą”. Gal Šviesa gali prabilti žmogaus balsu? Dievo Žodį girdėjo ne tik Jėzus Kristus. Buvo ir daugiau girdėjusių. Šviesa – Realybė. Nėra dviejų realybių. Pasaulis – ne dualus, o vientisas ir vieningas Šviesoje.

Kadangi Dievas viską sukūrė iš Šviesos, Jis ir pats yra Šviesa. Visa Šviesa mums nematoma. Mes matome tik tiek, kiek leista. Nuo Dievo Šviesos žmogus apaktų ir net sudegtų. Mozė matė tik „degantį krūmą“, prie kurio bijojo priartėti. Dievo Šviesą regėjo tik Jėzus Kristus:

“Dievo niekas niekada nėra matęs, tiktai viengimis Sūnus Dievas, Tėvo prieglobstyje esantis, mums jį atskleidė”. Jn1,18.

Jėzus yra Šviesos liudytojas. Šviesa tokia akivaizdi, kad tikėjimui Ją nereikia nei mokslinių, nei religinių, nei filosofinių samprotavimų. Į žemiau esančias eilutes galite kontempliuoti, daugybę kartų kartoti, kad gerai įsimintumėt, kad:

“Pradžioje buvo Žodis.

**Tas Žodis buvo pas Dievą,
ir Žodis buvo Dievas.**

Jis pradžioje buvo pas Dievą.

Visa per jį atsirado,

ir be jo neatsirado nieko,

kas tik yra atsiradę.

Jame buvo gyvybė,

ir ta gyvybė buvo žmonių šviesa.

Šviesa spindi tamsoje,

ir tamsa jos neužgožė.

Buvo Dievo siųstas žmogus,

vardu Jonas.

Jis atėjo kaip liudytojas,

kad paliudytų šviesą

ir kad visi per jį įtikėtų.

Jis pats nebuvo šviesa,

bet turėjo liudyti apie šviesą.

Buvo tikroji šviesa,

kuri apšviečia kiekvieną žmogų,

ir ji atėjo į šį pasaulį.

Jis buvo pasaulyje,

ir pasaulis per jį atsiradęs,

bet pasaulis jo nepažino.

Pas savuosius atėjo,

o savieji jo nepriėmė.

Visiems, kurie jį priėmė,

jis davė galią tapti Dievo vaikais

tiems, kurie tiki jo vardą,

kurie ne iš kraujo

ir ne iš kūno norų,

ir ne iš vyro norų,

bet iš Dievo užgimę.

Tas Žodis tapo kūnu

ir gyveno tarp mūsų;

mes regėjome jo šlovę

šlovę Tėvo viengimio Sūnaus,

pilno malonės ir tiesos”.

NT, Jn, 1-14

Jėzus Kristus nieko nuo mūsų neslėpė. Atvirkščiai, Jis buvo siųstas tam, kad atskleistų mums visą tiesą apie Šviesą, kuri yra Dvasia, Meilė ir pats Dievas.

Nuo neatmenamų laikų Rytų kraštų žmonės, visų pakraipų budistai irgi siekė tik Šviesos. Didžiausias jų siekis – Nirvana arba nušvitimas. Senojo Tibeto gyventojai, praktikuojantys religijas Bon, Dzogčėn irgi siekia to paties. Jas praktikuoja Dalai Lama. Jis, panašiai kaip Jėzus, skleidžia pasauliui Šviesos Žodį. Jo klausosi milijonai

žmonių. Jis moko visus ramybės, meilės, kuri kyla tik iš vidinės šviesos. Ne iš proto. Apie Rytų religijas pasikalbėsime ir dar daugiau, atskirai.

.....

*Minėtą Osho knygą „*Ateik ir sek paskui mane*“ jūs surasite internete anglų ar rusų kalbomis. Pamatysite, su kokia meile Indijos mistikas, budistinių meditacijų meistras, dėsto Jėzaus Kristaus Mokymą. Krikščioniams – tai puiki pamoka.

** zodistarpmusu.lt